

VASÁRNAP

Szabadság
Sunday Magazine

A tervszerűség

az egyik főtényezője a sikernek. A hübebalázatok kora lejárt. "Quid quid agis, diligenter agas et respice finem", mondja a latin példaszó. Ez pedig magyarul azt jelenti, hogy bármit csináljunk is, csináljuk szorgalommal és gondoljunk a következményeire.

Az igazi, tartós siker csak tervszerű munkának, igyekezetnek a folyománya lehet. A hazardőr sikere csak pillanatnyi siker és abból mi haszna sinesen az emberi társadalomnak.

A mai modern élet egyik jellegzetes szimbóluma a ceruza. A közönséges ónceruza, a mely a számítást és ezzel együtt a tervszerű körütekintést példázza.

A hatalmas Amerika kolosszális sikereinek egyik főtítka az, hogy Amerika népe sohasem feledkezett meg a ceruzáról. Ellenben azok az országok, amelyeknek népe a szalmalángpolitikának a híve volt, mind alá kerültek. A melybe sodorta őket az élet, a modern élet, amely elsősorban a tervszerűséget, a számítást követeli meg.

Ezzel nem azt mondjuk, mintha a modern idők, a mai élet, azt kívánnák még tőlünk, hogy kiöljük a szívünkéből a lelkesedést. Nem, erre igenis nagy szükség van. Azonban fojtsuk el a szalmalángot, amely nagyot lobban és azután elalszik. Lelkesedjünk igenis, azonban azért, amiért lelkesedünk munkával, tervszerű, fáradhatatlan igyekezettel vigyük keresztül.

A munka, a tervszerű, az ingujjra vetkezett munka csak látszatra próza. Az alkotásnak, a teremtesnek zenéje rezeg abban, azonban ezt a zenét nem értik meg az avatatlan fülek.

A tervszerűség együttműködést jelent, az együttműködés összhangot feltételez és ez az összhang az, amelyben legigazabban benne rezeg a jövő, a boldogabb jövő zenéje.

A tervszerűség együttműködést jelent, az együttműködés összhangot és ahol összhang van, ott nem lehet önzés, ott nem lehet döntő jelentőségű az önérdék.

Ha pedig a jövő zenéjét nem csufítja el az önérdék disszonanciája, akkor ez a zene feltétlenül tiszta, szép és magasztos lesz.

Tervszerűen, igyekezettel, kitartással dolgozzunk tehát, hogy megkomponálhassuk a jövő zenéjét.

A gyengék

privilegiuma a fogadalom: az erősnek nincs rá szüksége. Minden ujesztendőben a gyengék tesznek fogadalmakat, hogy megváltoznak, hogy más életet kezdenek, hogy minden más-képp lesz a jövő esztendőben, mint a múltban. És a fogadalmak minden esztendőben megismétlődnek, anélkül, hogy beváltásra kerülne a sor.

Az erős akaratu ember nem tesz fogadalmat. — az igazi ember elhatároz valamit és tüzőn-vízen, minden poklokön keresztül ragaszkodik elhatározásához. Nagyon tévednek azok a szerenesetlen felebarátaink, akik különféle segédeszközöktől remélik akaraterejük megszilárdítását. A legszentebb fogadalomnak sines ereje, ha nem áll mögötte igazi elszántság, a jószándékba vetett megrendíthetetlen hit.

Ósi szokás, hogy az ember örömmel üdvözli az "ujesztendőt", melytől régi bajainak megváltását reméli. Az öröm azonban egyúpos csupán. Ünnepnap az esztendő első napja, melyet nyomon követnek a szürke hétköznapok; ugyanolyanok, mint a minők eltemetett az ünnepi vigalom. Az új esztendő fordulásától ne várjon senki segítséget. Az időt nem állíthatja meg rohanó utjában semmilyen emberi tudás, de igen is az emberi akarat-erőtől függ, hogy pályafutásának mérföldjelző köveihez mikor érkezik és mikor hagyja el azokat. Egyik emberben egész élete sem elegendő arra, hogy végigfussa a szépen kitervezett pályát, — a másik tüneményes rövid idő alatt érkezik a végállomásra.

Önbizalom és erős akaraterő az emberi pályafutás igazi hajtóerői. És aki önmagában bizik, annak nincs szüksége ujesztendői fogadalomra, annak nincs szüksége idegen bátorításra, kétes értékű segítségre.

Mindenki a saját szereneséjének kovácsa, mondja a régi jó magyar példaszó. Az élet nem léha élvezeti mámor, hanem erős, szép, tiszta küdelem.

Az erős nem fél az idők mohától, mondja a költő. Ez az erő pedig nem nyers testi erő, hanem az akaratnak az ereje, amely egyedül képes arra, hogy alkotson, amely egyedül képes arra, hogy teremtsen, még akkor is, ha a körülmények nem kedvezőek. Az erős nem játékszere a körülményeknek, hanem a saját akaratához idomítja a körülményeket is.

Saját érdeke

diktálja mindenkinek, hogy megszerezze magának a Szabadság Jubileumi Naptárát, melyhez hasonló munka nem jelent még meg magyar nyelven egész

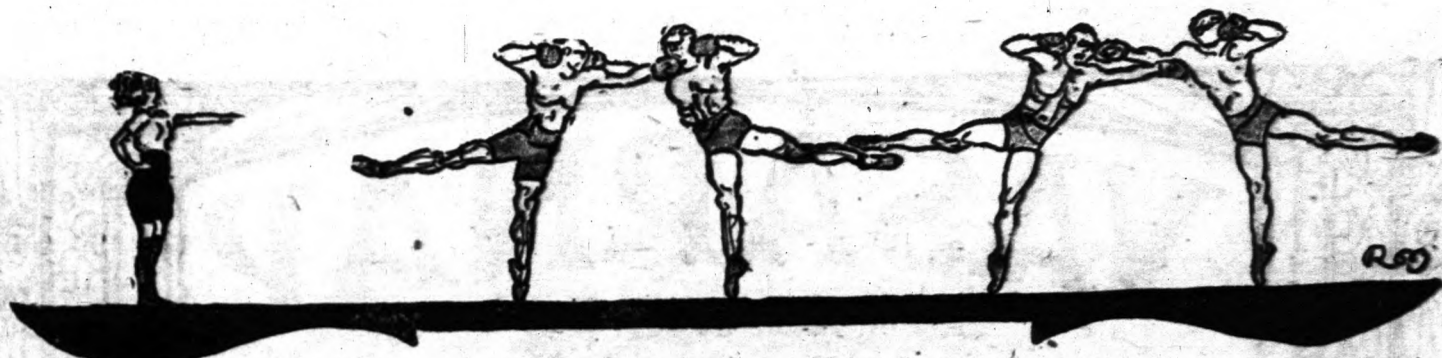
Amerikában

A Jubileumi Naptár a magyar irodalom legjelesebb képviselőinek EREDETI írásai mellett, olyan közérdekű közleményeket tartalmaz, melyek

a tudás

forrásához vezetnek az olvasót. A példátlanul értékes, tartalmas és pompás kiállítású Naptárt a Szabadság minden előfizetője megkapja, aki nincs hátralékban és szállítási és csomagolási költségek fejében 25. centet megküld.

UJ ELŐFIZETŐKNEK, AZ ÖSSZEG BEKÜLDÉSE UTÁN, UGYANCSAK AZONNAL UTNAK INDITJUK.

Tudós kapitány 'Sigray

Irta: Rexa Dezső

TUDÓS is volt, — meg vitéz is volt. De mivelhogy minden kapitányának kijár a "vitéz" cím és nem lehet mindegyik kapitányról azt mondani, hogy tudós és 'Sigray Mihály kapitány uram valóban tudós férfi vala, — azért hát ez íráskom fejűl a "tudós"-t írom.

Valóban tudós férfi volt. Báthori 'Sigray Mihály. Már debreceni tógátus diák korában meg lehetett próféciázni, hogy diésősége lesz a főiskolának.

Akkor született a Nyírségen, a mikor ott és körülötte kalandoztak Rákóczi dandalmas huszárai, talpasai, Bölesdala a "Te vagy a legény, Tyukodi pajtás" volt; aztán mikor már föléseperedett, hogy a 'Sigray-kuria udvarán katonásdizhatott, úgy futta telitűdűből a versbe kényszerített kürt-szót: "Hát a nénéd éle még, — Hát a foga épe még, — Rád-e, rád-e, rád-e vicsoiritja még?" — Egész kuruc volt, igen, az volt, még akkor is, amikor már a megletteknek nem volt szabad annak lenni, mikor a majthényi páston a Pálffy-Károlyi uramék kegyelméből kimondta a sors a nagy esitt-et...

A Rákóczihoz hű falu csalitos határában nőtt akkorára, hogy betüre lehetett fogni. Nagy sor. A "Hát a nénéd éle még?"-et elfújni könnyű dolog, de leírni! Az íróvesszőt úgy a három ujj közé szoritani, hogy az engedelmis rab-szolgává legyen s olyan vonalat hagyjon maga után a papíron, a melyet mi akarunk... De már akkor könnyebb a jegenyefa legfelső esüskén leszedni a szajkófészket s onnan lehozni a tojásokat úgy, hogy mi baja se essék...

De hát — esodavessző az az iral. Hogy átformálja a lelket, a kedélyt, a vágyat. Lassacskán szobé válik az ábáb, meg izgalmasabbá a kétszerkettő, mint a legszébb fészekfosztás és a legizgalmasabb békaanyuzás.

Ez a esoda történt meg Miska gyerekkel is. Oda se nézett a narcos pajtásoknak, nem járta az ér sűrű nádasát, nem pisézott és nem hesegette a vadrecéket többé, hanem a rektor uram tanítását leste és telefirkálta a falat szépen kanyarított betűkkel, pontosan összevágó számokkal... Megbabonázta a tudásvágy, a nagy igyekezet: belelátni a világ dolgainak titkába, a homályba, a kétségekbe. Nem is maradt soká Nyírbátorban; felkerült Debrecenbe, oda, abba a nagy négyesögletű, szürke, tornyos épületbe, melynek tornáca alatt a hie-hae-hoc-ot biflázó kis diákok jártak-keltek, udvarán pedig metát játszottak a legényi diákok.

Ott kedvére élhetett a könyveknek. Tudós professzor urak kopogtattak be hajnalonként kamrájuk ajtaján s felserkenték az álomszusáék nebulót s ráköszöntének a könyvhöz készülő korán-ébredőre. — Mihály diákokat már könyvnél találta professzor uram. Ot nem kellett serkenteni s midőn a félhomályos, visszhangos folyosón egymásba botlottak a doctissimus professzorok, diésérve emlékeztek meg róla:

— Ebből a 'Sigray discipulusból — mondák — reformatum collegiumunknak, de sőt reformatum

ekléziának is diésősége válland; mit gondol, roghumillime?

— Magam is úgy látok a jövőbe, doctissime!

— Hálá legyen!

— Hálá!

S valóban, 'Sigray Mihály diák két esztendő multán, mint harmadéves tógátus diák — nemcsak tanuló volt a kollégiumban, de tanító is: reá bizatván társainak tanítása s előkészítése. És mivelhogy a fiatal ember tehetségei és tudományomja sok jót ígért a jövőre, a tudós és tiszteltes professzor urak "pénz-esinálni" elküldték a keeskeméti, majd a nagykőrösi iskolákra, hogy ott "academicus rector" legyen s kuporgassa össze a tandijakból részére jutó kis saláriumot s abból menjen ki külföldi reformata iskolákba; — ha nem fél a tengeren átmenni: Edinburgba, ha elég jó neki a szárazföldi utazás is: Zürichbe, s ott magába szedvén minden tudományokat, jöjjen haza Debrecenbe — Professzornak, természetesen találván, hogy a poezos professzor uram hajadon leányát, a széke, pozsgás Apollóniát feleségül vévén...

Ő hát oktató az akadémiára igyekvő ifjúságot a híros városban, meg átvővén Nagykörsőre, ott is élénken buzgólkodván az ifjúság szellemi növesztésében, utóbb körülnézett a város uri házain s nem is esoda, ha megakadt a szeme Kőrösi Kovács István szép leányán, Sárán, — s utóbb kikérte és el is vette — bucsut mondott a tudományok oltárának s elment ipja jóságára gazdálkodni: vett, aratott, tenyészett lábasjóságot, hizlalt mangalieát, hajította a két kesét, egyszóval komposzszesszor lett.

vöröst... amig aztán be nem topant hozzá — újra a sors.

Az a gyanuzatos Szegedinecz Péro ott a Maros-vidéken felabajgatta a szerb meg a magyar pór-népet, aztán nekiállt pusztítani. Pusztított kegyetlenül, égetett, ölt, rabolt s már olyan kutyául viselkedett, hogy a rendes katonaságon kívül fölkelőknek is kellett ellene vonulnia, akik aztán rövidesen végeztek őkgiyelmével.

Azok között, akik megsuhogtatták ellene szabljájukat, ott volt 'Sigray Mihály uram, mint a pest-megyei felkeltség körösi kompániájának strázsamestere.

Hej, de nagy kalefaktor az az izé, amit sorsnak nevezünk. Azt a széllle bélelt, katonásdízó, pajkos-vásott fickót hogyan átfurmálta komoly, befűllátó, tudálékos emberré, aztán mint esinált belőle jámbor szántó-vető gazdát és most egyszerűbe kikészítette nyalka, fránya vitéznek, — aki a hatvágást vette szokásba a kapavágás helyett.

Belekóstolt a hadiéletbe, az ellen hajkurálásába, a nagy marsokba, a nyeregben alvásba, a tábor-tűz mellett éjszakázásba, az esőben, szélben való őrzáratokba, s mikor visszakerült megint esendes otthonába, úgy érezte, hogy az az élet, amit elhagyott, az való az ő lelkének.

Ha estefelé kinn üldögélt az udvar fái alatt s elbeszélte viselt dolgait, nem bírta soká, felállt:

— Maradj csak, édes kis asszonykám, — mondá — bemék egy percre a szobába, mindjárt kijövök.

Aztán bement s leakasztotta a falról harci szabljáját, kirántá hüvelyéből s egyet-kettőt suhintott vele a levegőben, még mondta is magában:

érezte, mint fesaül rajta a ruha, hogy tapad hozzá, nem fér a nyaka a gallérjába s üstöke is felborzolódt s homlokán öreg verejtékesöppek gyöngyöznek. Olyankor aztán lepihent, mig kimehetett s odakivül ismét elfoglalván helyét hitestársa mellett, újra csak folytató a véres történetet, — mint szabálta a szerbeket...

Esztendőig tartott így a visszahajtozás a vitézi élet után. Esztendőig nem vágdoshatott kardjával mást, csak a levegőt s néha — ha nagyon elragadta a furor — a szép csipkefüggönyt, amit kedves, drága kímese, a felesége maga bogozott finom, fehér pamut-száliból.

De aztán neki is csak kedvezőbbre vált az idő. A szép Mária Terézia országaira áhítozott minden szomszédja. El is vettek tőle, — amit elvehettek s midőn már látta, hogy az ő armádiája nem bír az ellenséggel, átjött hű magyarjai közé és elpanaszolván szomorú állapotát, segítséget kért. Mit nem adna meg a magyar az uralkodójának, — csak a jogai respektálásának reményében is — és hogyné adott volna meg mindent annak a királyi asszonynak!

Felült a nemesség. (Istenem, hányadszor ült fel!) Halász Péter ezeres-kapitány uram fölkelő lovas ezredében, mint hadviselt, nemes fölkelő-kapitánnyá választottan: 'Sigray Mihály.

Es — itt megint véget ért a békes élet. A sok vágyódás nem volt hiábavaló, ismét itt voltak a nagy marsok, a nyeregben-alvások, tábor-tűz mellett éjszakázások, az esőben, szélben való őrzáratok... Ismét a szép, fényes katonának gyöngy-arany élete.

A Pest vármegyve fölkelő lovas ezredéből, ahol derékul viselte magát, rövid idő multán a Beleznay-féle rendes huszárezredben valóságos királyi lovas-századossá lett. Három hónappal több, mint hat esztendő volt, amit itt desőn el-töltött s ekkor élete ismét fordulóponthoz ért. Elhagyja a magyar királyi armádiáját s idegen szolgálta lép: messze otthonától, szoban, érzesben, gondolkodásban egészen más országba megy, ahol a magyar huszárnak sok és nagy a becsülete, ahol külön mértékkel szabnak a magyar vitézek számára, ahol a magyar fegyvernek diésőséget szerez s a magyar fegyver diésőségből rá is sok háramlik.

A magyar huszár neve félelmes volt világszerte. Az a lóra termett nemzet kiválóatva legjobb vitézeit s legjobb lovait, olyan sereget tudott a csata piacára vetni, amilyent a világnak egy nációja sem. Természetes, ha minden uralkodónak főbenjáró vágya volt — birni huszárezredet. Aki tehette, szerzett magyar huszárt katonául, de ha ez nem juthatott részül, legalább magyar huszárt szerze mesterül lovas katonái élére, ha pedig még ez a szerencse sem érthette, úgy legalább a magyar rendszer szerint állított fel lovaskatonát, nevezvén azokat huszároknak.

Ilyen magyar huszárezrede volt VII. Károly császárnak, aki bajor uralkodó s Mária Teréziának — magyar értelemben vett — sógora volt s azonfelül rossz szomszédja, aki a királynőtől csak a koronáit, országait akarta elszedni. Huszár-

(Folytatás a 10-ik oldalon)

Vasárnap és mindennap gondoljon arra, hogy a bankbetét a legbiztosabb.

MEGTAKARITOTT PÉNZÉT KÜLDJE BE HOZZÁNK MINT BANKBETÉTET

Mi nemcsak megőrizzük, de kamatot is fizetünk.

Anyagiilag független csak úgy lehet, ha van megtakarított pénze. Meg van védve minden eshetőség ellen és soha sem szorul másokra.

BANKUNK SZIKLASZILÁRD.

ALAPTÖKE, TARTALÉK ÉS BETÉTEK ÖSSZEGE

\$2,857,097.76

Általunk kiállított betét-könyv mindig készpénz, mert betétjét bármikor kamatostul visszafizetjük.

PÉNZKÜLDÉS MAGYARORSZÁG minden részébe a legelőszőbb napi árfolyam mellett.

NÉMETH ÁLLAMI BANK

NÉMETH JÁNOS, ELNÖK

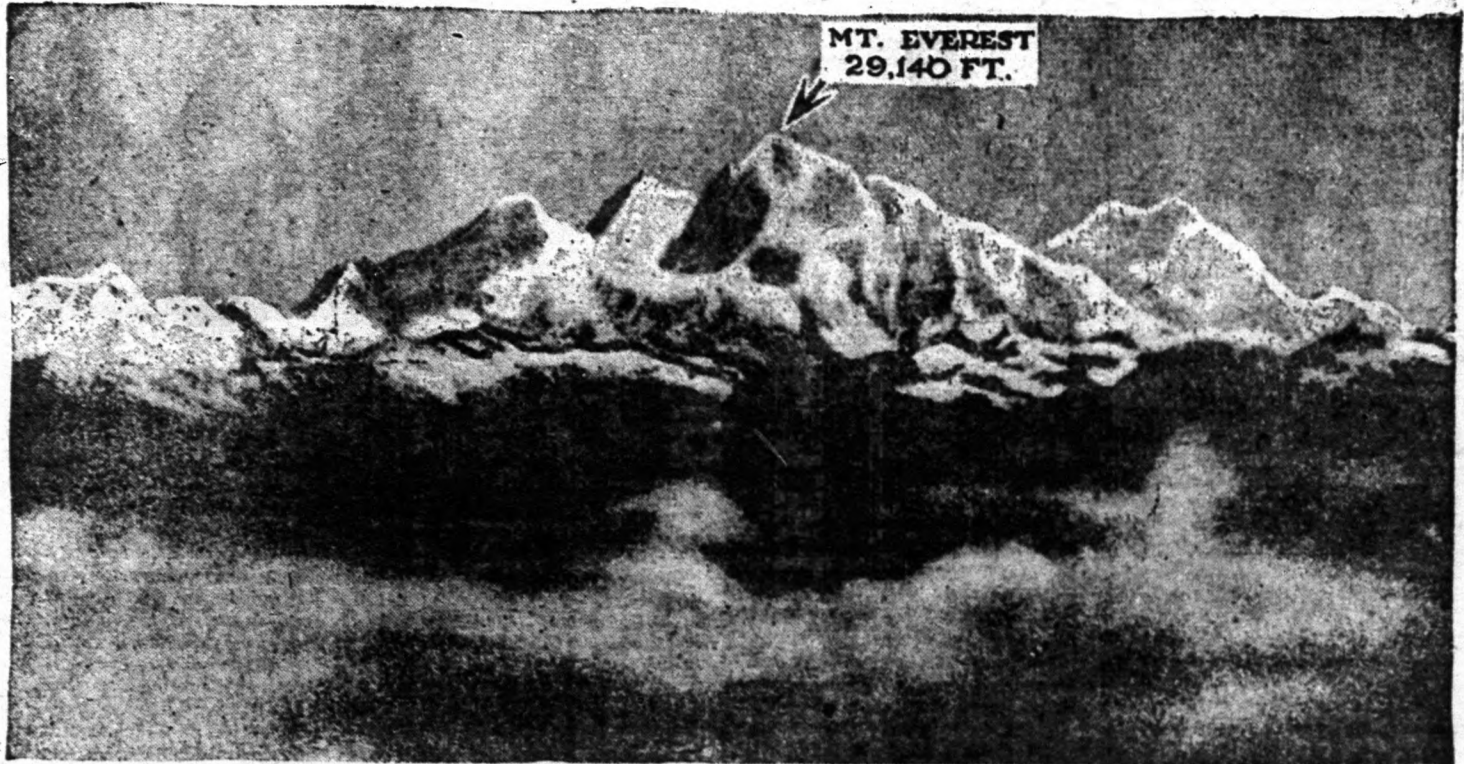
Főüzlet:
A BANKPALOTÁBAN
10 East 22nd Street,

Fióküzlet:
1597 SECOND AVENUE,
Corner 83rd Street,

NEW YORK, N. Y.

Szépen éldegélt boldog családi életet. Takaros menyecske járt-kelt körülötte, amikor az illatos kospallagit szívta s közben iddógálta a budai hegyekben termelt

— No, Péro, az apád, az anyád... Sokszor addig csapkodott úgy a levegőben, hogy egészen nekimelegedett; sujtásos, pitykés dolmányát ki kellett gombolnia, mert

Repülőgépen a Mount Everestre

Hogy vélekedik a dologról Roland Rohlf, Amerika egyik legnagyobb aviatikusa? A dolog veszedelmes ugyan szerinte, azonban egyáltalában nem kivihetetlen. A kalandos vállalkozás várható részletei és izgalmái.

AZ EMBERI tudomány és vakmerőség csodás eredményeket ért el a múltban és remélhetőleg fog elérni a jövőben is. Ma már alig van olyan pontja a földnek, amelyet ne taposott volna emberi láb, amelyet fel ne kutatót volna az emberi tudomány. Egy ilyen felkutatlan pont,

ilyen hatalmas talány ma még a világ leghatalmasabb hegycsúcsa, az India és Tibet határán lévő Mount Everest, amelynek égbemeredő, 29,140 lábnyira a tenger színe felett levő csúcsát még nem taposta emberi nyom.

Azonban az ember nem nyugszik. Már előkészületeket tesz arra, hogy ezt a rejtélyt is megoldja, hogy feljusson a Mount Everest csúcsára is. Ezzel a problémával érdekesen foglalkozik Amerika egyik leghíresebb aviatikusa, Roland Rohlf, amennyiben a repülőgépen több mint 32 ezer láb magasságra emelkedett. Ezt a rekordot később a híres Schroeder őrnagy vette el tőle, aki ez alkalommal szerencsétlenül is járt. Rohlf többek között ezeket mondja:

Amikor először hallottam arról, hogy meghódítani készülnek a hatalmas hegycsúcsot, gondolkodni kezdtem és arra a megállapodásra jutottam, hogy a dolog igenis keresztülvihető. Igaz ugyan, hogy hegymászó nem vagyok, de azért mégis hozzászólhatok a dologhoz, már csak azért is, mert a repülőgéppel már magasabban is lebegtem és így tudom, hogy micsoda kimerülést okoz még a kéz megmozdítása is a ritka levegőben, hogy a hideg levegőnek beszívása nyomán mint érzik az ember, hogy hirtelenül elhagyja az öntudata és, hogy mily jól esik tiszta oxigént belélegzeni a sűrűből.

A Mount Everest csúcsának felkutatása óriási feladat, azonban nézetem szerint nem kivihetetlen, még pedig elsősorban nem kivihetetlen a repülőgépek a felhasználása mellett. Az a repülőgép, amelyet erre a célra ajánlanék, természetesen nem mondható perfektnak, azonban az összeállítása tudományos lehetőség. Természetes, hogy az, aki feljut a gépen a csúcsra, ott is az életével játszik, azonban minél nagyobb az akadály, annál inkább meg akar vele küzdeni az emberi tetterő. Mindenesetre évekig tartó előkészületekre lenne szükség. Az esetben is, ha repülőgépen indítanának utat két kutatót, vagy ha hegymászás útján akarnának feljutni a hegytetőre. Az utóbbit különben kivihetetlennek tartom. Eltekintve magának a hegymászásnak a nehézségeitől a Himalaya járatlan hegyszakadécai között, az örökös jégmezőkön, még azért is lehetetlen, mert a hegymászás husz-ezer mértföldnyi magasságban emberfeletti munkának mondható, hát még ha meggondoljuk, hogy az illetőnek még a nehéz oxigénsűrítőt is a hátán kellene cipelnie.

Ha már most az határozatnék el, hogy repülőgépen kell felkutatni a csúcsot, mindenképp egy kiinduló bázist kellene

felkutatni. Ennek a felkutatásánál elsősorban a szelek járására kellene figyelemmel lenni és arra, hogy semmi körülmények között sem legyen távolabb száz mértföldnél a hegycsúcs.

Ami magát a gépet illeti, nézetem szerint ilyen gép könnyen összeállítható, de különösen ha meggondoljuk, hogy az én gépem és Schroeder gépe egyszerű hadigép volt és mégis feljutottunk a nagy magasságba. A Curtiss Wasp háromsziki gép lenne szerintem a legmegtehetőbb.

Már most először feltétlenül megfigyelő repüléseket kellene végezniük a hegycsúcs körül. Magáról a csúcsról keveset tudunk, ami fényképfelvétel készült róla, az mind legalább száz mértföldnyi távolságban vétetett fel. Ezért megfigyelő repüléssel kellene tanulmányozni a terepet, valamint a szelek járását bizonyos magasságban és a levegő összeállítását, sűrűségét, ugyane magasságokban.

A két aviatikusnak szinte össze kell fornia egyetlen emberi gépezetté. Szükséges az, hogy hozzá legyenek szokva a magas repülésekhez és a ritka levegőhöz, valamint az erős szelekhez és hideghez. Ugy kell összetanulva lenniük, hogy egymás szeméből tudják kiolvasni a kívánságot, mert négyszáz lóerős gép zakatolása és száz mértföldes sebességű szelek fűtülése mellett nem igen hallatszik meg a parancsszó, annál kevésbé, mert mindkettőnek az arát

meg maszk is borítja, amely az életet adó oxigénappal van összekötve.

Ezután a megfigyelő repüléseknél a legfontosabbban kell tanulmányozni a hegycsúcs alakulatát. Ha úgy látják, hogy sziklák tömege az esupán, akkor mit sem lehet csinálni, ellenben ha találunk rajta egy kevés kis síma területet, akkor meg lehet tenni a végső kísérletet, mert nézetem szerint ezen a kis területen is ki tud kötni a repülőgép, amelynek a Mount Everest felkutatásának diesősége juthat osztályrészül.

Hogy pedig a leszállást hogyan képzelem el, azt is mindjárt kifejtetem. Meglehet, hogy a repülőgépek sokszor kell felszállania abba a magasságba és ott eirkálnia a csúcs körül, mindaddig, amíg olyan erős szembejövő széllel találkozik, amely a saját sebességének megfelelő. Így például vegyük azt, hogy a szél sebessége 150 mértföld és a repülőgép gyorsasága is 150 mértföld óránként. Ebben az esetben mi történik? A gép, noha a motorja működik, mégsem megy előre, hanem lebeg a levegőben, mert amennyit a motor ereje előre viszi, ugyanannyit viszi a szél ereje visszafelé.

Az is megeshetik természetesen, hogy ily kedvező szél esetén is olyanok a légköri viszonyok, hogy a légáramlat tulerős, amikor is természetesen a repülőgép nem áll, hanem táncol, fiáncol a levegőben. Ez esetben újból nem lehet leereszkedni. Azonban hiszem és vallom, hogy kellő kitartás és próbálgatás után egyszer mégis csak sikerülhet olyan kedvező viszonyokkal összetalálkozni, amelyek a leereszkedést megkísérhetővé teszik.

Ha azután megvannak ezek a viszonyok, akkor következik a legveszedelmesebb része az expedíciónak. Mialatt a gép egyik utasa a géppel manőverez, azalatt a másik gép aljára erősített kötélletről leszáll. Ez nehéz művelet, mert egyrészt az erős széllel és a fagyasztó hideggel kell megküzdenie, másrészt pedig, mert az oldalához erősítve egy tartaléktartály oxigént is kell magával vinnie, míg a hátához egy leszálló ernyőnek kell erősítve lennie.

Ha azután leért a csúcsra, akkor első dolga lesz levágódni és lehetőleg valamibe belekapaszkodnia, nehogy lesodorja a csúcsról a szél ereje az erősen meggyengült embert. Az első dolga lesz azután, hogy odavánszorogják a tartalékruháknak, oxigénnek és felszereléseknek ahhoz a tartályához, amelyet már előzően le kell, hogy

(Folytatás a 9-ik oldalon.)

Roland Rohlf, a híres repülő.

A jótékonyág

A TANÁCSOSNÉ kocsija megállt a Csapó-utcában, egy alacsony, földszintes ház előtt. A tanácsosné megigazította a drága prémet a nyakán, kihajolt a kocsiból s hangosan kérdezte a kocsiótól:

— Ki lakik itt?
— Krenner Lajos adótsízt, — felelt a kocsi.

A tanácsosné odafordult a kocsiiban mellette ülő elegáns leányhoz, a hugához:

— Hivatalnok-család. Ide bemehtünk. Ezek adnak.

Leszálltak a kocsiól s benyitottak a kapun. Egy zárt folyosó vezetett a lakás bejáratához.

A tanácsosné körülszimatolt a folyosón s odaszólt a hugához, aki a szoknyáját könnyedén felkapva lépegetett mellette.

— Itt bizony nem sokra számíthatunk. Látszik a szegénység. Talán visszafordulnánk.

— Világért sem, — felelt rá gyorsan a leány. — Ma még alig kaptunk valamit s tudod, a bárónő a lelkünkre kötötte a gyűjtést.

Egy kis szurtos cselédhány dugta ki előttük a fejét egy ajtón. A feje be volt kötve s egy seprőt tartott a kezében.

— Krennerné öngnagságát keressük, — szólt a tanácsosné a leányhoz.

A parasztleány bamba pillantást vetett a két elegáns hölgyre. Gyanakodva mérte őket végig s a hüvelykujjával egy másik ajtó felé bökte mondta:

— Ott van a nagysága. Eppen mos.

Ebben a pillanatban a másik ajtón egy fáradt, göztől nedves arcú asszony lépett elibük s zavartan nézett végig a két friss, illatos, kifogástalanul öltözött asszonyon s a kezét a ruhájába törülgetve, halkán kérdezte:

— Mivel szolgálhatok?

A tanácsosné szeme megrebbent, a mint az asszonyt megpillantotta s az arát vizsgálgatva, elfogódva kezdte:

— A "Nőket gyámolító egyesület"-től jövünk. Krenner Lajosné öngnagságát keressük.

Az asszony elpirult. Meghökkenve meredt a szeme a tanácsosnéra s szegyenkezve sütötte le a szemét, majd hirtelen keserű mosoly áradt szét a szája körül, amint mondta:

— Én vagyok... Bocsanatot kerek ezért a ruháért, de a házi munka...

Még jobban elpirulva s kínosan mosolyogva tette hozzá:

— Egy kis házi mosás, kérem szépen... Ugynevezett kismosás... Vannak finomabb ruhadarabok, amiket nem ad az ember szívesen a mosónő kezébe.

Egy pár pillanatnyi kínos csend állt be, majd a lány törte meg a csendet:

— Talán rosszkor is jöttünk!

A tanácsosné kapott a huga szaván.

— Igen. Majd máskor.

Ezzel egy picit hátrálépett és meghajította magát.

— Kérem, csak parancsoljanak, — szólt az adótsíztné s a tekintetéből fájdalmas fény lobbant ki. — Nem zárkózunk el a jótékonyág elől, mert ugye bár, ha jól sejtem...

A tanácsosné bólintott. A kezét nyújtotta az adótsíztné felé.

— Igen. Hampel tanácsosné vagyok. Tetszik ismerni a "Nőket gyámolító egyesület" működését. Bármily csekélységet szívesen fogadunk.

— Tessék, erre, — szólt az adótsíztné s az ajtóra mutatott. — Bár egy kis rendtelenség van...

Ezzel maga elé engedte a tanácsosné és a hugát.

— Sajnos, a konyhán kell keresztülmennünk, — folytatta az adótsíztné a hátuk megett. — A mai lakásdrágaság

mellett nem vehettünk előszobás lakást.

Beléptek egy alacsony szobába. A szoba is gözös volt a konyhától. A szoba közepén egy ebédőasztal állott, egy kifakult himzett posztótakaróval leterítve. Összecsufolva szegényes butorok.

A tanácsosné le akart egy székre ereszkedni, de az adótsíztné hirtelen rákiáltott s félrehurta a széket:

— Erre ne tessék! Ennek éppen el van törve a lába. A mai butorok egykettőre elpusztulnak.

A tanácsosné szája fájdalmasan meg rándult. A huga nyugtalanul nézett körül a szegényes lakásban.

— Parancsoljanak talán a kerevetre addig, amíg a pénzt előhozom.

A tanácsosné félénken leereszkedett a kerevetre s a kerevet meglazult rugója nagyot pendült, mint valami régi, szomorú hurok hangszere.

Az adótsíztné kiment a másik szobába. A tanácsosné hirtelen fölemelkedett s odaszólt a hugának:

— Legjobb szeretnék elszökni. Szégyellem magam... most már tudom is, hogy ki ez az adótsíztné.

A leány a másik szoba ajtaja felé pillantva mondta:

— Ismered?

A tanácsosné bólintott, de már nem felelhetett. Az adótsíztné fanyar mosollyal lépett be. Odanyújtott a tanácsosnének két koronát.

— Tessék.

A tanácsosné keze remegett, amint a pénzt elvette. A pillantása átsiklott az adótsíztné arcán, amint mondta:

— Kevesebb is beértük volna.

Az adótsíztné zavartan sütötte le a szemét.

— Ó, kérem... Amit tehetünk.

A tanácsosné a kezét nyújtotta s hűvvel mondta:

— Nagyon szépen köszönjük. A cél igazán nemes. Megérdemli a támogatást. Az elhagyott nőket segítjük.

Kimentek. A tanácsosné az utcán nagyot sóhajtott. Az arca tűzelt, a szeme megvillant. Erélyes mozdulattal intett a kocsiának.

— Hazamehet. Mi gyalog megyünk.

— A leány meglepődve nézett a néne arcába:

— Hát a Tar-utca, meg a Püspök-tér?

Az asszony fölhevülve mondta:

— Egy lépést sem megyek tovább! Nem! Nekem elég volt. Csinálja más, akinek arca van hozzá. A gazdagok elegánsan elzárkóznak. Már jól ismernek bennünket. A nagyságos asszony nem fogad. A méltóságos asszony rosszul érzi magát. És ezek a nyomorultak! Ezek adjanak? A torkom összeszorult, amikor azt a mosóteknőt megláttam. S a szegény asszony kezét. Mi illatosan, fölperézve belibbenünk s kizsaroljuk a pénzüket. Elutasítani bennünket nem mernek, pedig az az asszony a kis konyhapénzből vette el azt a két koronát,

Irta: Pásztor József

amit adott. Keservesen le kell spórolnia. Hiszen azért áll maga is a mosóteknő mellé, hogy egy pár koronát megtakarítson! Nem! En ezt tovább nem csinálom! Ha még nem adott volna, ha ridegen elutasított volna, jobb lett volna. De így. Meg is aláztuk. Szégyelte magát, mert ő is megismert. Megismert, láttam a szeméből!

— Hát ki ez az asszony? — kérdezte tágranyitott szemmel a leány.

— Elöttem járt a polgárba. Ismerem jól. Ők is a Pehely-utcában laktak, ahol mi. Beszéltem is vele néhány-szor. Kedves, uri leány volt, csakhogy nem volt olyan szerencsés, mint én.

Égő arccal tette hozzá:

— Nem. Nem, én ezt tovább nem csinálom!

A leány aggodalmasan pillantott a néne arcába:

— No jó, de a bárónő?

— Hát majd a bárónővel is elintézem.

— Tudod, hogy aki nincs a bárónővel jóban, nincs a társaságban!

— Hát nem leszek benne, ebben az "ugynevezett" társaságban. Nem baj. Többet foglalkozom a gyermekeimmel.

Délután a "Nőket gyámolító egyesület" választmányi ülése volt. A bárónő mosolyogva, kedves előkelőséggel fogadta a hölgyeket, akik lelkesen számoztak be a gyűjtés eredményéről. A bárónő meg volt elégedve. A kis Pikóné százhusz koronát gyűjtött. A bárónő sárga, pergamen arca felélénkült, szúrós szeme megcsillant s mosolyogva simogatta a kővér asszonyka elégedett, fényes arcát:

— Magától ugyan senki sem szabadul meg, kedvesem!

— De nem ám! — kiáltotta az asszonyka éles hangon. — Én réme vagyok a jótékonyáságnak!

Nevetett, amint hozzátette:

— A minap egy haldoklót pumpoltam meg. Adott s aztán meghalt.

A hölgyek kacagtak s a bárónő fel-tüzelve forgatta körül az aszott, mumia fejét. Hirtelen a tanácsosné felé fordult s mosolyogva kérdezte:

— És maga, kedves Hampelné?

— Tizenkét korona husz fillér, — szólt a tanácsosné s remegett a hangja. Még valamit akart mondani, de a bárónő rácsapott:

— Mit? A Csapó-, a Tar-utca, meg a Püspök-tér, tizenkét korona husz fillér? A legjobb utcát adom maguknak és tizenkét korona husz fillér! Nohát, kedvesem, ez botrány! Ez ügyetlenség, vagy nem tudom, minek nevezem! — Majd csevegünk még erről a dologról az ülésen. Vagy átérzi valaki a hivatását, vagy nem!

A titkár belépett. Egy papírlapot tartott a bárónő elé:

— Engedje meg, méltóságos asszonyom, hogy zavarom. A hölgyek megbocsátanak. Szeretném tudni méltóságos asszonyom végleges elhatározását a Pálos Irén-féle folyamodvány ügyében,

A bárónő szeme szikrázott:

— Nem adhatunk semmit!

— A titkár zavartan pislogott a bárónőre.

— De, méltóságos asszonyom... Ez a nő többször járt nálunk, az egyéni impresszióm az...

— Semmit sem adhatunk! — kiáltott közbe a bárónő. — Most egyáltalán nem adhatunk!

A tanácsosné felé vágott a fejével, amint élesen mondta:

— A hölgyek nem fejtenek ki elég buzgalmat a gyűjtésben és én nem akarok deficitet dolgozni! Ezt a szegyet nem érik meg! Amíg én elnöke leszek az egyesületnek, nem érik meg!

— Eljen a bárónő! Eljen! — kiáltották karban a hölgyek.

(Folytatás a 10-ik oldalon.)

SÜRGÖNYILEG

vagy posta útján KISS EMIL bank legpontosabban és mindig a legelőnyösebb naplósággal Magyarországra.

HAZAUTAZÓ

magyarok a legelőnyösebb kiküldetésben KISS EMIL bankár irodájában részvennek és a pénzüket ott váltják be a legelőnyösebben.

ÓHAZAI

ügyek a legbiztonságosabb helyen KISS EMIL bankházának kasszajegyzői osztályában intéztetnek el, mert az ő budapesti irodája minden okirat kihozataláról gondoskodik.

Irjon az alábbi címre:

KISS EMIL

BANKAR

133 SECOND AVE., NEW YORK

Az ajándék

Irla:
Audouin Maxime

AZNAP reggel, egy nappal azután, hogy kormányváltás következtében rábízták a sürgős ügyek tárcáját, a miniszter ur elfoglalta hivatali helyiségét.

Még a hatalom első mámorában, nem minden büszkeségi érzet nélkül, ült íróasztalához, amelyen nagy csomó levél, névjegy és távirat hevert, — a magánpostája, amelyet a titkára rendbesszedett.

— Ohó, — gunyolódott kétkező mosolylyal, amely eléggé elárulta emberismeretét, — be tömérdek barátom van tegnap óta!

Aztán nekiment a levéltömegnek és átfutotta az egyes leveleket, és a hatást nem áruha el egyből, mint az elégtétel egy futórával, hogy nini, ez a derék Izé, és még inkább egy kis gyönyörű vábrongatással: "Aha, kegyeskedel végre te is rém emlékezni", vagy pedig a szájszögletnek egy megvető rándításával: "Na, igen, jó barátom, már tudom, hányadán vagyunk".

És minél előbbre haladt a miniszter ur ebben a ténykedésben, — amely végtelenül unalmassá vált, mert annyira egyformák voltak az irások, amelyeket a kapzsiság, vagy az urhatnáság érzetei diktáltak, — annál idegesebbé lett ujjai közt az elefántesont papírvágó.

Rövid, dühös rándítás, krach és a feltépett boríték az asztalra köpte tartalmát.

— Piha, dörmögte undorodva, amikor befejezte a munkát. Hála istennek, hogy elkészültem. Igazán megelégettem.

Az utolsó krach. Az elefántesont kés kitérte a borítékot, és egy iratot hozott napfényre, a melynek hosszúság, elegáns, de remegő írása öreg kézre vallott.

A miniszter ur az aláírást nezte. Másodpercre összevonta a szemöldökét, mintha valamire vissza akarna emlékezni, de aztán egyszerre felderült az arca:

— Denise mama, — kiáltotta fel vidám álmélkodás hangján, — a jó Denise mama! Hát még él!! Nézzük csak, mit ír, mit akar tőlem...

Eloolvasta:

"Kedves, kis Tiennot! Sokáig forgattam tollamat a ténatartóban és azon tépelődtem, ne szólítsalak-e miniszter urnak. De aztán arra gondoltam, hogy egy olyan nagy ur az én levelemet minden teketória nélkül a papírkosárba dobna, és szempillantásra sem méltatná, míg — meg vagyok róla győződve — az én kis Tiennotom el fogja olvasni ezeket a sorokat, amiket egy régi barátinóje írt a szíve sugallata szerint. Jaj, kinesem, be büszke is voltam, mikor ma véletlenül elolvastam ki-nevezésedet. Minthogy nem olvasok újságot, nem követhettem figyelemmel fényes politikai pályafutásodat. Bizony, büszkeségem és még nagyobb öröömöm telt benne, hogy ismét megtalálhattalak, miután már azt hittem, hogy elvesztél, mert már sok, sok év óta nem kaptam tőled életjelt. Nem is tesztek szemrehányást hallgatásod miatt, mert ismerem az élet nehézségeit. Tudtam, hogy atyád halála után, amely kevéssel távozásod után következett be, önmagadra voltál utalva. Nem vesztegethetted az időt, hogy célhoz érhesz. És elérted, mert most már miniszter vagy... Na, hogy ez is lehetséges?... A kis Tiennot, akit most is magam előtt látok, amint piroszposzgas ábrázattal, lengő hajfürtökkel ült a nagy székben és felkötött szalvétával villogó szemmel nézte a látat. Emlékszel még, kedves Tiennot?... Hallom, amint flótaghangon mondod:

— Kedves Denise mama, adnál még egy falatot a csirkéből?

Mert hát nagyon szeretted az én csirkémet, és nagy örömed telt benne, ha nézted, amint az udvaron szaladgálnak szigorú főnökök, a kakas felügyelete alatt. De azt hiszem, jobb szeretted, ha szépen megsülve, levegőbe emelkedő lábakkal heverték előtted a tálon. A tojásaikat is szeretted, különösen, ha szépen kipingálva adtam neked egynéhányat husvára... Most is lesz majd ünnep, és mint-hogy bizonyosan van családod, hát majd küldök megint néhány piros tojást a számukra. Mást bizony Denise mama nem ajándékozhat a papájuknak, mert az a kis nyugdíja alig elégséges mindennapijára... Emlékeztessen a kis kosár tojás a te régi barátinódre, a ki már olyan öreg, hogy a levele mintha csak a tulvilágról érkezne hozzád... Bocssád meg a locsogásomat, de az öreg ember nem igen gondol a jövőre, hanem inkább a multra tekint vissza. Most pedig, édes Tiennotom, hatalmas miniszter ur, esőköllak sokszor, mint annak idején, a homlokodon, és ezekben a esőköllakban küldöm neked minden forró szeretetemet és jó kívánságomat; légy boldog, nagyon boldog!

A te

Denise mamád.

U. i. Ha volna hozzá bátorságom és nem félnék attól, hogy tolokodásnak veszed, — képzelem, menyire körülrajzanak a kérvényezők, — kérnék valamit tőled. Talán érdeklődhetnél, mi van az én legutóbb benyújtott kérvényemmel. Ez három év alatt már a harmadik, amelyet teljesén ered-

után a városkában húzódt meg. A megboldogult ura kiváló katonatiszt volt, az algiri spahiknál szolgált és itt egy esetpatéban elcsett.

Denise egyedül maradt, nem volt senkije sem a világon. Minden gyöngédségét és szeretetét a fiura pazarolta, aki elbűvölte őt bájos okosságával. Becézgette, kényeztette a kicsikét, édességekkel és játékokkal árasztotta el. Tiennot Denise mamának nevezte és idejének legnagyobb részét nála töltötte. Denise mama háza maga volt a paradicsom, noha a derék hölgynek nem csak a nyálánságokra volt gondja, hanem arra is, hogy a gyermek neveltetése, iskolázása semmiben sem legyen hiányos. A ház tele volt esodával. Rendesen egy nagy, világos, régi butorokkal teli szobában tartózkodtak, a butorokat virágmintás szövet vonta be és az asztalkákon, állványokon furesánál furesább esecsbeések állottak, messze földről való holmik. Mindegyiknek volt valami érdekes története, Denise mama mindig tudott mesét. ha alkonyodni kezdett.

Boldog órák voltak ezek, meleg békesség és valami ódon utat fekküde meg zsongón a szobát, azóta sem volt része ebben... Ott ült a számlonyon szép üledelmesen, figyelmes fejt barátinóje térdére hájtva hallgatta a mesét. Az aszszony a karosszékben ült, jókedvűen és derűs, szerető hangon eszevegett; kis esipkefőkötőt viselt.

Te vagy a mult...

Köstünk a távol mérhetetlen,
Nem ér el hozzád gyenge hangom.
Nem érzed lelkem sóhajtságát,
De én a multat idehallom.

Te vagy a mult, virágos tavasz,
Csöcköz özőne minden álmodom.
Te vagy a hang, mely lelkemben sir
Az ólom súlyos éjszakákon.

Te vagy a mult s te vagy minden,
Bus életemben színes álom.
Melynek jövendő folytatását
Az életben már nem találom.

IVANI RELLA.

menytelenül adtam be támogatásért esedezem bennük. De hát ki törődik egy szegény, nyomorgó öregasszony panaszával? Pedig annyira, de annyira szükségem volna egy kis segélyre. Te tudod, a férjem hosszú éveken át szolgált az államtól, és ha talán ejtenél egy-két jó szót az érdekeimben valamelyik kollégádnál... Pirulva zárom a leveletem, nem szoktam meg a koldulást."

A miniszter ur hátrahagyatott a székében és merengett, csendes mosollyal, a szempillája alól fényes kicsi gyöngy szivárog elő.

Büvös erővel ragadta ki a mult, a jelen idegyilkos, életörölő forgatagból és gyönyörködő szemével látja a fiatal éveit, amelyek fehér fellegek gyanánt vonulnak szép rendben, egymásután, tiszta ártatlanságukban merülnek fel a szürkülő emlékezetből.

Most nem volt miniszter, hanem Tiennot, a lengő fürtös angyalka a felkötött szalvétával, előtte egy nagy tányér sült csirke, amelyet a drága Denise mama készített el. Ó, mennyi hálát, szeretetet érzett iránta most is!

Kicsi gyermek volt akkor, apja, szegény adóhivatalnok léte sokat küzdött a keserves megélhetésért, és a fiúcska élete sivar és örömtelen lett volna, ha még nem kedveli a szomszédjuk, egy derék özvegyasszony, aki férje halála

ezüstös haján és mosolygott finoman, szellemesen. Csupa színes, izgalmas, kalandos történetet mesélt Denise mama, az elbeszélés hőse rendszeren az ura volt, aki tüzes paripáján üldözte a fekete ördögöket. Lobogott a ló sörénye és vilámlott a vitéz katona hatalmas kardja, ha lecsapott a riadtan menekülő, gonosz, alattomos ellenségre... Félnék tisztelettel bémulta meg Tiennot a legendás hőse életnagyságu képmását, a falon függő nagy szabályt és a rettentő pisztolyokat, a becsületrend keresztjét néha a kezébe adta Denise mama és a fiúcska áhitatos esodálattal szemlélte a hőstettek ragyogó jutalmát.

És a csirkék, a nevezetes csirkék az udvaron! A kevély kakas tartotta fenn a rendet — a maga nagy tekintélyével, komolyan és erélyesen lépdelve a bohókás állatok között...

Az ajtó ebben a pillanatban kinyitott és a titkár lépett be, tiszteletteljesen átnyújtott néhány névjegyet. A miniszter legyintett, mintha azt akarta volna mondani, hogy a pokolba kell küldeni őket. Azután csak annyit vetett oda a titkárnak:

— Jó, jó, most ne zavarjon...

— Miniszter ur, megbocsát, de a szenátor ur és a képviselő...

— Ugyan kérem, várjanak csak. Terhemre vannak a fickók...

Ellentmondást nem tűrő hangon adta ki a parancsot, a titkár megértette, meghajolt és elsuhan nesztelenül, mint egy árnyék.

Szegény Denise mama! Csak az, aki ismerte az ő előkelő és büszke természetét, csak az tudta, hogy mit jelent az a szerény kérés, a mely valahogyan kicsuszott a tollalából! Mennyi nélkülözésen, sőt, megaláztatáson kellett keresztülmennie kicsinyes anyagi bajok miatt, hiszen a nyugdíja, vagyonkaja már akkor sem volt jelentékeny, azóta pedig megöregedett, bizonyára betegeskedett sokat, az élelmiszerek ára rettenetesen felment. Igen, mindent meg fog tenni érte, ami csak hatalmában áll, hogy a jóságos hölgy utolsó napjai szépen és derűsen peregjenek le... Hiszen a saját nagyszerű pályafutását is talán annak köszönheti, hogy a drága teremtés olyan önfeláldozó gonddal foglalkozott vele... És milyen finom, meghatóan figyelmes ölet, hogy Tiennot kis fiának husvára tyuktojást akar küldeni, szép tarka tojásokat, amelyeknek ő ujjongva örült kicsi korában...

— Hm... De mit tegyek...

Hopp, ez nem rossz gondolat!

A miniszter ur mosolygott a buszja alatt.

— Igen... ez ügyes eszme!

A naptárra pillantott.

— No, ha most elkésem vele, nem érdemlem meg, hogy a sürgős ügyek minisztere legyek!

Az ajtóban megjelent a titkár, aggodalmas arccal.

— Miniszter ur!

— Ugyan, hagyjon már békében!

— Miniszter ur, az urak türelmetlenkednek, a szenátor ur dühös és lármázik!

— Jó, jó, mondja meg nekik, legyenek türellemmel; beszéljen csak sokat nekik, pár perc múlva a rendelkezésükre állók.

És közben peregve fut, szöguld a toll a nagy, hivatalos papíron, megállás nélkül rójaja tele a papírost erőteljes, tiszta betűkkel. Azután levélbe fog a miniszter ur, hosszú négyoldalas levelet ír és a végén diadalmas mosolylyal írja alá a nevet: Tiennot.

Örül majd Denise mama.

Peccések, bélyegzők után kap a miniszter, azután borítékot vesz elő. Megírja a címet és sugárzó arccal, kezét dörzsölve hátraveti magát a székben. Ez el van intézve!

Azután eszengetett.

— Kérem a szenátor urat!

Üdvözlések, hajlongások, kézszerítés...

— Hozta Isten, édes, jó szenátor uram, nem veszi ugyebár rossz néven, hogy megvárakoztattam, de halasztást nem tűrő sürgős ügyről volt szó, fontos államügy!

Soha sem láttak Párisban még olyan gyönyörű tojásokat, amelyeket a miniszter fiúcskaja kapott papája öreg barátinójtól. És talán éppen abban az órában, amikor az urfi ugrándozva bontotta fel a tojásos kosarat rejtő esomagot, Denise mamának is esomagot hozott a postás. Az volt ráírva: "Vigyázzat, nagyon törékeny!" Fehér faláda volt benne és Denise mama roppant izgalommal nyitotta fel, amilyen gyorsan csak bírta az ő szegény, reszkető reumás ujjával.

És a ládában egy óriási tojás pihent, egy hatalmas, hófehér eskortojás, amelyet rózsaszín szalag kötött át, hogy kétfelé ne nyíljon, a tojásban pedig egy papírlapcska meg valami írás rejtőzködött.

A lapon csak ennyi állott: Denise mamának fiúcskaja, Tiennot.

Az írás pedig elsőszálynú dohánnytözsdeengedély volt... és ezzel egyértelmű, ha azt mondjuk, hogy a hazáért elesett hő özvegye életalkonyán valósággal dus jövedelemhez jutott, anélkül, hogy megalázó módon kellett volna a betévfalátját megkeresnie.

Ez a Denise mama husvétit tojásainak meséje.

Bandita, akiből a háboru hőst csinált

"Monk" Eastman nem tudott megmaradni az egyenes uton. — A hirhedt new yorki gunman visszatért régi foglalkozásához. — Hamarosan életével fizetett a visszaesett bűnös. — Agyonlőtték.

NEW YORKI alvilágnak ismét halottja van. Erőszakos halállal kimult "Monk" Eastman, a bandavezér, akinek a neve az alvilágban a legegységesebb névsorában szerepelt évek hosszú során át. "Monk" Eastman, aki hivatásos gunman volt, mesterien kezelte a revolvert, életét sohasem féltette, nem esoda hát, hogy a világháborúból mint hős tért vissza. Megtetette ez a durva legény, hogy a kórházból, ahol sebesülten feküdt, visszaszökött a haretérre, s harcolt mint a legegységesebb Hindenburg katonái ellen.

Amikor visszatért Amerikába s az egyenes utra helyezték, nem tudott megmaradni ottan. Azonnal elfoglalta birodalmát, a new yorki alvilágot s folytatta régi életét. A rendőri krónikában azonban nem szerepelt a neve többé. Ugy intézte dolgát, hogy oda ne kerülhessen. Csak akkor hallott róla ismét a világ, amidőn halálhírért közölték a lapok.

A new yorki gangvezér akkor vált hirhedté, amikor a kínai negyedben megindult a Tong háboru, a két pártra szakadt kínaiak küzdelme. "Monk" azelőtt politikából élt. Azok közé a kétes alakok közé tartozott, akik honpolgári kötelességüket, a szavazást 1 dollártól fölfelé árulták bárki javára, aki hajlandó volt fizetni. "Big Tim" Sullivan, az akkori demokrata vezérpolitikus, aki jellemző élet eltöltése után a westchesteri személyvonat kerékei alatt halt meg s négy napig feküdt, mint valami csavargó, felismeretlenül a halottaskamrában, ismerte Eastmant, a gangstert. Eastman bandájának tagjai, számszerint hatvanan, loptak, fosztogattak s minden gonoszszóra kaphatók voltak abban az időben. Avval kérkedtek, hogy utcai lányok tartják el őket. Egy tiszert hajlandók voltak bárkit leütni a szavazóbódénál is és beledobni a folyóba, hogy soha viszont se láthassák a hozzátartozók. "Monk" a volt fegyenc, hirhedt kábítószergyógyász is volt. Egyébként 47 évesnek mondotta magát, azt állította, hogy William Delaney az igazi neve, mások Edward Eastmannak ismerték gyermekkorában, büszke volt arra, hogy a new yorki East Sideon született, de akadtak, akik ezt is kétségbe vonták.

Hatalomra és hirhedségre 1903-ban tett szert. Ekkor a lapok sokszor irtak a new yorki gangek tetteiről s különösen "Monk" Eastman és Paul Kelly nevére emlegették gyakran. Tudott dolog volt, hogy mindkettőnek háta mögött erős politikuskok állanak. Vakmerő alak volt ez az Eastman. Akkor bizonyította be vakmerőségét, amidőn 1901-ben megsebesült egy nagy verekedés alkalmával. Oldalán és arcán láttak szurt sebet, amidőn a kórházba érkezett. Az orvosok ámulva látták, hogy a testén alig van olyan bőrfelület, amelyen régi seb nyoma ne látszana. Négy bieska nyom, számos golyó ütötte seb nyoma és a balkarján husánggal ütött sérülés nyoma volt a legfeltűnőbb. Amikor megkérdezték tőle, hogy legutóbb ki szurta meg, mindig kitérő választ adott.

"Háboruban voltam", — mondotta.
"A spanyol háboruban?" — kérdezte az egyik orvos.
"Nem ott, hanem egy olyan kisebbszéri háboruban, amit az East Sideon szoktunk rendezni, válaszolta a bandavezér. — Ue ne törődjék avval, visszaadtam a kölesont azoknak, akikől kaptam valamit."
Eastman határozottan gorilla típusu ember volt. Visszatartó area dacára szívesen beszélgettek vele az emberek, mert kellemesen tudott társalogni. Nem vélte volna senki, hogy számos gyilkosság terheli a lelkét.

Amikor még egymást érték a Boweryn a szalonok, lebuajok, s a letört alakok enni is kaptak, ha a Boweryn tanyáztak s volt öt centjük egy-egy pohár sörre, könnyű volt verekedő bandákat szervezni. Eastman és Kelly innét toborozták rettenthetetlen legényeiket, akik verekedésben, választási esalásban készséggel vettek részt, persze jó pénzért.
Eastmant 1902-ben tartóztatták le először. Akkor Eastman nevet vallott be. Később már, amikor bajba került, William Delaney néven szerepelt a rendőrségen, de talált ki más hamis nevet is, ha a szükség úgy kívánta. Amikor beállt az amerikai hadseregbe katonának, William Delaney néven tette ezt. Azt állította mindig, hogy szülei irek voltak, de erős a gyanu, hogy muszkaszidó származásu, bár inkább olasz benyomását keltette. Valószínű, hogy a Delaney nevet csak azért használta, hogy szüleiére és rokonaira ne hozzon szégyent az ő nevük használásával.

"Monk" Eastman már tizenöt éves korában híres verekedő volt. Hivatásos ökölbajnokként szerepelt eleinte a New Irving Hallban, ahol annak idején többnyire gyanus alakok találkoztak.

A Divver-Foley bandák harca idején Foley mellé állt. Így szembekerült a Divver-bapda tagjaival. Ezeknek egyike 1901-ben lelőtte. Két golyó is lőtt bele orozva, de egyik se sebesítette meg halálosan "Monk"-ot. Kihaverzte sérülését s ettől kezdve gyorsan nőtt jelentőségben. Mint gangvezér bíróság elé került, de nem akadt se ügyész, se bíró, aki börtönbe merte volna juttatni, ennél fogva szabadlábra került hamarosan. Rendőrkézre került azután is igen sokszor, de elítélni sohase merték.

Eastman bandája a Kelly Jandával állott hadilábon 1904 körül. Erdekes, hogy nem revolverrel, hanem pusztá ökölrel küzdött a két csapat, ha összecsapásra került a sor. Valósággal középkori módra verekedtek. Egy szalon hátsó termében álltak szembe. Kiállították mindkét félről öt-hat boxolót s azokat eresztették össze. Ezek a választott képviselők azután addig ütötték-verték egymást, amíg tehetetlenné nem gyengültek. Egy-egy ilyen küzdelem után béke lett egy időre a bandák közt.

Amikor 1904-ben Monkot elküldötték a Sing-Singbe, jóbarátja Kelly, nyilvánosan fejezte ki részvétét.

MAGAZINE

"Monk" jó fiu, jegyezte meg Kelly, de gyáva fráterek vannak a csapatában. Monk harcolt mindenki helyett. Adnék 10,000 dollárt, ha kiszabadíthatnám a fegyházból."

Eastmant tíz évre küldték el a Sing-Singbe azért, mert utját állta egy Westmore névű embernek a Negyvenkettedik utcán a Hatodik Avenue közelében. Westmore vagyonos ember volt s ezt tudta Eastman. Azt is tudta, hogy mindig van nála jó pár száz dollár. Azt-azonban nem tudta róla, hogy két Pinkerton detektív őrizi állandóan.

Amidőn Eastman megtámadta Westmoret, a detektívek védelmére keltek gazdájuknak. A bandita menekült, de vissza-visszalőtt az üldöző Pinkertonokra, azonban nem talált egy golyója se s végre is elfogyott a tölténye. Futott tovább a bandita egyenesen két rendőr karjaiba, akik aztán letartóztatták.

Goff bíró ítélte el a gangvezért tíz esztendőre izgalmas tárgyalás után, aminek során a jócimbórák mindent elkövettek Eastman megmentése végett.

1909-ben a New York Állami Kegyelmi Tanács föltételesen szabadságra bocsátotta Eastmant, miután a törvényt az első ízben fegyházból jutott egyének paroleban részesülhetnek büntetési idejük felének letöltése után. A kegyelmezés nagy megbotránkozást keltett s ismét a demokrata vezérek gyanúsították Eastman kiszabadításával.

1912-ben ópiumbarlangban fogták el Eastmant, Opium gyártásáért került bíró elé, aki ismét elküldötte nyolc hónapra a fegyházból.

Két évvel később Buffalóban fogták el a betörés vádjá alatt, de fölmentették. 1915-ben két cimborájával együtt került kézre Albanyban rablásért s ezután tizenegy hónapra elküldték a danemorei fegyházból.

1917. év szeptemberében ismét verekedésért került bíró elé, de avval az ígérettel, hogy a haretérre megy verekedni, megszabadult a büntetéstől. Eastman be is állt katonának Yonkersben a 106. gyalogezredbe.

A háboru alkalmat adott "Monk"-nak arra, hogy vagy hősi halált haljon vagy mint hős térjen vissza s megnyerje a társadalom részéről a bűnbocsánatot.

A gangvezér nemcsak harcolt a Hindenburg vonalon, de számos kitiüntetést is szerzett. Amikor visszakerült Camp Uptonba, az ezredparancsnoka azt javasolta Smith kormányzónak, hogy adja vissza Eastman, vagy katonai néven William Delaney polgárjogát.

"Higgadt és fegyelmezett katona volt, aki bajtársaival szemben mindig a legnagyobb szívességet tanúsította", írta Eastmanról a parancsnoka.

Morschauer főtörvényszéki bíró, Clever kapitány és Kerrigan hadnagy is ajánlották a kormányzónak azt, hogy kegyelmezen meg Eastmannak. Smith kormányzó 1919-ben vissza is adta polgárjogait Eastmannak s rehabilitálta.

Eastman, mint egyszerű William Delaney kezdte meg újra működését a társadalomban, de nem tudott az egyenes uton haladni, felesapott whiskeysempéznek s mint ilyen került szembe egy prohibíciós ügynökkel, aki aztán agyonlőtte az egykori híres gangvezért.

"Monk" Eastman

Hogyan és

vagy az a...
ütni, ennek
a sorsa a...
ártana, ha...
Ezek az...
a madarak...
szetes, de...
jelekből ite...
A jósok...
a barbárok...
tak állatbe...
A babó...
kiváncsisága...
le születik...
ber sinés...
hogy mind...
a lelke mély...
függöny m...
elfödi?

A mód...
ugyan állat...
solók, de...
a törvény...
bad, azt mo...
az emberek...
fogna fel...
nevezhető...
jólással fo...
nem üldözi...
Vannak...
sok, a legmo...
jósok.

Ennek a...
kálá (legf...
hord tógát...
be és nem k...
Vannak...
utján talál...
előtt táncol...
misztikus el...
előtt meg n...
mégis mind...
az újságba...
aki az újsá...
hogy milyen...
időjös.

Erdemes...
lalkozni, me...
riájába egy...
Es az ember...
az időjölát...
lit arra az...
ennek az em...
Hogy/milyen...
zõ kis péld...
Mr. Smith

gel be meg...
egy félfont...
rollt vegyen.

— Hogy...
— Hatva...
Mr. Smith...
szeged. Távo...
— Itt va...
mondja.

— Kéves...
— Kéves...
annya volt.

— Ja, az...
nap volt...
már hetvene...
centbe kerül

— Ugyan...
vieceljen. Ho...
változhatik...
egy nap a...
az ára egy...
grosszeri sz...
ban?

— En nem...
annyt tudok...
a reggeli lap...
dei árfolyam...
tojás rovatb...
cent.

Well, mi...
után kegyelm...
csak azért. h

Hogy ke...
zi a nyájas...
Erre volt...
is. Ez azután

Modern időjósok

Hogyan festenek a modern időjósok? — Az állami meteorológiai intézet emberei. Csalók és tudósok. — Mi minden igazodik az időjós szavai után. — A modern időjós becsületesebb antik kollégájánál, bevallja, hogy keveset tud.

AZ ANTIK korban, a görögök, rómaiak idejében a jósök meglehetősen fontos szerepet töltek be. Vallásos és később társadalompolitikai szerepet. Nem is esoda: ők voltak azok, akik az istenekkel közvetlen érintkezést tartottak fenn, akik előre megmondották, ez vagy az a hadügyi vállalkozás hogyan fog kiütni, ennek vagy annak a javaslatnak mi lesz a sorsa a Szenátusban. (By the way: most se ártana, ha volnának ilyen jósök.)

Ezek az antik jósök főleg állatbelekből, madarak röptéből, vagy esetleg más természetes, de általuk titokzatosnak feltüntetett jelekből ítéltek.

A jóskonak ez a fajtája különben megvolt a barbároknál is, a régi magyaroknak is voltak állatbelekből jósolók.

A babona és a jövő ismeretének igazgató kíváncsisága: két olyan dolog, ami szinte vele születik minden emberrel. És talán egy ember sines; — ha már leteztünk arról a teoriáról, hogy minden ember babonás — aki ne volna a lelke mélyéig kíváncsi: mi van a mögött a függöny mögött, ami elől a nagy Ismeretlent elfödí!

A modern korban is vannak jósök. Nem ugyan állatbelekből és madarak röptéből jósolók, de a kuruzslók másféle fajtái, akiket a törvény szigorúan üldöz. Jósolni nem szabad, azt mondja a törvény — talán fél, hogy az emberek tulságosán indiszkrét kérdéseket fognák feltenni! Vanna valásfelekezeteknek nevezhető összejevetelei az embereknek, akik jóslással foglalkoznak, de azeket a törvény nem üldözi — mert valásszabadság van.

Vannak azután autorizált, hivatalos jósök, a legmodernebb, tudományos jósök, az időjósok.

Ennek a modern jósnak ninesen nagy szakáll (legfeljebb ha már nagyon öreg) nem hord togát, vagy tunikát, nem néz a fellegekbe és nem követi a Hold irányát — csak néha.

Vannak emberek, akikkel az élet minden útján találkozunk, akik folyton a szemünk előtt táncolnak. Vannak azután, akik bizonyos misztikus elvonultságban élnek, soha a szemünk előtt meg nem jelennek, de a jelenlétükről mégis mindig tudunk. Ilyen az az ember, aki az újságba a híreket írja, vagy az az ember, aki az újságba beleteszi azt a kis hirdetést, hogy milyen idő lesz holnap. Ez a modern időjós.

Erdemes vele egy kicsit közelebről foglalkozni, mert a modern tudományok masinériájába egy kicsit jobban bele tudunk látni. És az ember nem is hinné, miután elolvasta az időjósolatot holnapra, és nyugodtan átfordít arra az oldalra, ahol a vezéreikk van, hogy ennek az embernek milyen nagy hatalma van. Hogy milyen nagy hatalma van, azt a következő kis példán illusztráljuk.

Mr. Smith, mondjuk brooklyni lakos, reggel bemegy a delicatessen storeba, hogy ott egy félfont vaját, félfont tojást és három rollt vegyen.

— Hogy a vaj fontja? kérdezi.

— Hatvankilenc cent.

Mr. Smith szó nélkül kifizeti a kért összeget. Távozik. Másnap reggel visszatér.

— Itt van hatvankilenc cent a vajért, azt mondja.

— Kevés, azt mondja a kereskedő.

— Kevés? Hogyhog? Hiszen tegnap még annyi volt.

— Ja, az tegnap volt. Ma már hetvenegy centbe kerül.

— Ugyan ne vicceljen. Hogy változhatnak egy nap alatt az ára egy kis groszeri szőreban?

— Én nem tudom, uram, és csak annyit tudok, hogy az árat mindig a reggeli lapból vesszük ki, a tözsdei árfolyam jegyzékből, a vaj és tojás rovatból. És ott az van, hogy hetvenegy cent.

Well, másnap hetvenegy cent volt. Azután kegyelmes lett a vaj ára, csökkent, de csak azért, hogy annál nagyobb ugorjék.

Hogy kerül ez össze az időjárással, kérdezi a nyájas olvasó?

Erre volt kíváncsi egy amerikai újságíró is. Ez azután elmélt az állami meteorológiai

intézet főmberérez, New Yorkban és kérdést intézett hozzá erre vonatkozólag — miután biztosították róla, hogy a két tényezőnek, a vaj árának és az állami időjós hivatal igazgatójának szoros összeköttetések vannak.

— Boesánat, mondta az igazgató, mielőtt az újságíró kérdésére felelt volna. A telefonhoz hívnak. És elkezdett a telefonon beszélni.

— Holnap! Derült és száraz. Igen, helyenkint esapadékkal. Holnapután! Széles, esős ... Good Bye.

— Ez így van, magyarázta, miután meghallgatta az újságíró kérdését: Az Egyesült Államok tojástermő vidéke után igazodnak ebben az ügyben az árak. Ha ezen a vidéken emelkednek az árak, akkor emelkedik mindenütt.

— De mért emelkedik ezen a vidéken?

— Az időjárás miatt. Ha például ezen a vidéken vihar van, akkor a tyukok viszávonulnak a eselekvés szinteréről, ami tojás hiányt okoz, aminek a természetes következménye az árak emelkedése. A farmerok épen ezért előre akarják kitudni, hogy holnap, vagy holnapután milyen idő lesz, hogy az árakat már előre meg tudják állapítani. Ezért hívtak fel az előbb is. Így kuszik bele az időjárás a maga háztartási gondjaiba. Látja?

— Látom, látom, elég baj, hogy látom. Melyik az Egyesült Államok tojástermő vidéke?

— Ohio, Indiana és Illinois.

— Ugyáltszik, maguk időjósok mindent tudnak. Azt még csak belátom, hogy a közvetlen környezetben meg tudják esetleg huszonnégy órával előre állapítani az időjárás. De New Yorkból Indianába? Hogyan? Miké? Mi módon?

— Megmondom, de ne árulja el senkinek. Lélektannal. Jól kell beadni az egészét a közönségnek. Nem tudjuk megállapítani long distance az időjárás. De jól kell elhelyezni a közönség tudatában a közhelyeket, érti?

— Értem. Ha egyszer biznak magukban, akkor csak azokra az esetekre emlékeznek az emberek, amik beváltak, amik nem váltak be, azokra nem emlékeznek. Így van?

— Így. Ebben az egyben hasonlítunk antik kol-

legáihoz. Abban azonban nem, hogy modern eszközeink vannak az időjárás megjósolására, asztronomiával, geológiával erősen foglalkozunk — de még így is, én mondom magának, meglehetősen reszkirt foglalkozás ez a miénk. Azt még meg tudom magának mondani, hogy holnapután, minden valószínűség szerint — ha csak valami közbe nem jön — milyen lesz az idő New Yorkban, de azt már nem tudom magának elárulni, hogy mondjuk március negyedikén milyen lesz az időjárás Washingtonban.

— Oh, ezt már nem? De hiszen olvastam évekket előre megjósolva, pontosan, napok szerint az időjárás...

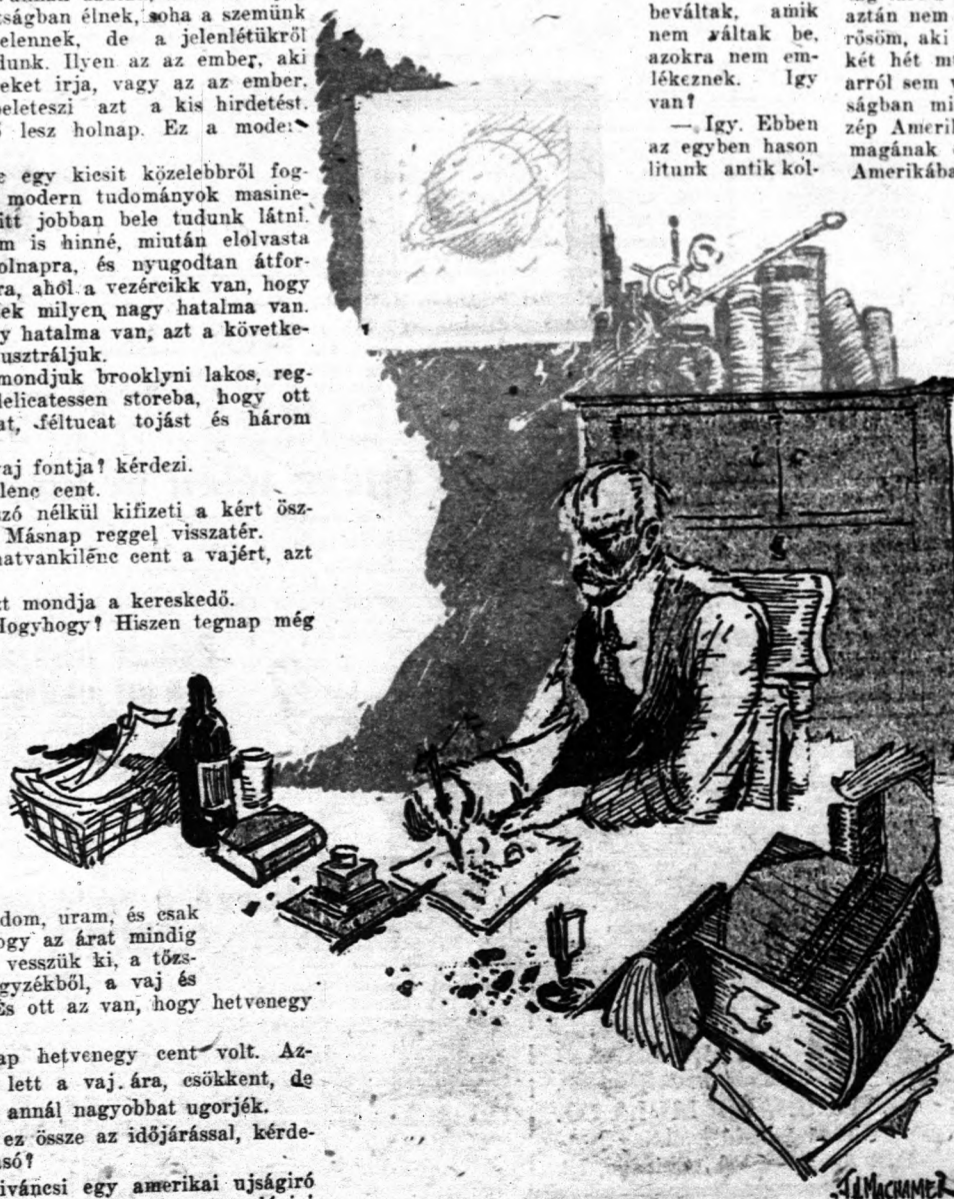
— Naivság. Ismerek egy nagyon öreg embert, ez ötezer dollárt kap évenként az egyik patent medicina gyárostól, mert a cég naptárába évekre előre, pontosan, napról napra, megjósolja az időjárás. S az érdekes benne, hogy az öreg egyáltalán nem képzett tudományosan, csillagászatról, földrajzról stb. fogalma sinesen, hogy a fizikáról ne is szóljak.

— És jósol?

— De mennyire! És hányan vannak, akik hasonló módon jósolnak! Mink, az állami időjósok, a tudomány emberei szerények vagyunk, amint láthatja. Mink megmondjuk önnek mindig tart a tudományunk — két napig — s hogy aztán nem jön semmi. De volt egy időjós ismerősöm, aki megjósolta, hogy Közép Amerikában két hét múlva, ilyen lesz az időjárás. S még arról sem volt fogalma, hogy a nagy általánosságban milyen szokott az időjárás lenni Közép Amerikában. Elment a dokkokra, keresett magának egy pár matrózt, aki járt Közép Amerikában, azok megmondták neki, hogy a nagy átlagban milyen azon a vidéken az időjárás. Ebből ő azután megalkotta a maga jóslatait. És körülbelül ez a lényege ennek az egész dolognak. Az átlagot kell tudni, mint főtebb már említettem, a közhelyeket kell tulni — akkor minél kevesebbet téved az ember. Minél szélesebb általánosságokat mond valaki, annál könnyebb mindenféle értelmet belemagyarázni. Nem igaz?

— De igaz. Szóval?

— Szóval az időjósok dzsábok azok a szó szoros értelmében a legegyszerűbben jósolnak. Minden időjós — ami elsősorban a magánosokra vonatkozik — olyan elméletet csinál magának, amilyet akar. Itt van egy barátom, a New York Central Lines vasút főidőjósja, ez a napfoltokból jósolja meg az időjárás. Évekre előre. S a legjobb az egészben, hogy ő maga is komolyan hiszi a dolgot. Van egy másik ismerősöm, ez szintül megvan győződve arról, hogy csak egy bizonyos számú vihar van, a vihar megismétli magát, még pedig következetesen, minden huszonnegyedik napon, csak a vllágnak más és más tájékán ... Látja? Szóljak arról, aki a Zodiákus jegyeiből jósol? Vagy aki a texasi cyklónok foramból ítél? Nevetséges. Összekellene állanunk és egymásra nevetnünk, mint az auguróknak, mikor találkoztak ...

ŐSZI HAJNAL

Irtá: Komáromi János

...Trapp...trapp...trapp...
Külvárosi sikátorok hepehupán zörög velem a kocsis, ha ugyan van még fantázia, amely kocsinak nézi ezeket a züllött járműveket. Az előbb eső volt, olyan hirtelen jött, hogy csak éppen átszaladt az alvó város fölött s a víz most sugárban esorog a konflis két oldalán. Olyan az egész, mint egy öreg bárka... Ott előtt pedig szivet szomorító, unalmas ritmusra kocog valami állat.

...Trapp...trapp...trapp...
Négy évvel ezelőtt ló lehetett: ma ránézni is könnyfakasztó. Nem látni belőle, csak egy félbarna foltot s ez a folt, ahogy így hátulról eltűnődöm rajta, minden patkóocsmánra ugrik és sülyed. Ugrik, sülyed... Szóval kocog, vagyis csak úgy tesz, mintha menne. Csontos pófáját apatikusan lebecsátja s konokul féljebb szeretné húzni. A kocsis, aki oly sötéten bóbiskol a bakon, mint a Végzet maga, azt mondta az imént, hogy ez azért van, mert a János — így hívják a néhai lovat — tizenégyben attakra ment Szatanóvnál, ott kilöttek a haszemét s azóta mindig jobboldalba húz a János, mert a másik oldalba nem lát.

Megyünk, megyünk a szűk utcában s fogalmam sincs róla, hol fogunk egyszer megállapodni, mert a János szemlátomást gyengül... Balról vegtelen palánk húzódik el a párás éjszakában, jobbfelől alacsony házak gubbasztanak, mintha a virradatot várják. De egy idő óta megfigyelem, hogy a házsor mintha kitarítván egy helyben állna, valószínű tehát, hogy a János nem is viszi a kocsit, csak a lábát váltogatja és dobálja magát a levegőben, szóval adja a bankót, mintha csak ugyan húzná az istrángot... Lehet, persze, hogy megvan benne minden jóakarát, csak a szuffla hiányzik... Ezért hiszem, hogy a Népliget táján ki fog dúlni végképp a János, én meg ott maradok majd a bokrok között, szabad martaléku valamelyik meglapult bieskásnak...

Négy óra lesz öt pere mulva. Az eső elfutott az imént s amit maga után hagyott a kövezeten, olyan az, mint egy fekete tükör. Elvéve egy-egy lámpás pislog, mély sávot ereszt a sötétbe s a csataokban úgy rémlik, mintha a lámpás alatt, de megfordítva, egy másik lámpás reszketne fázósan... Az ég olyan, mint egy csukaszárke tenger, a felhők olykor a palánksorig ereszkednek... Sohasse fog ma megvirradni!

...Trapp...trapp...trapp...
Élő ember nincs az utcán. Csak a kocsis gunnyaszt előttem, ijesztő, siket esőndben, mint egy sirtóból feljött barát. Kámszája a füléig lehuzva s eddig csak egyszer dűnyögött le az erőlködő lónak: — Nono, János...

A halott magányban nyugtalan-kodni kezdek. A fejem zug a rémitő esőndben, melyet csak a János egyhangú csattogása ver fel s valahonnét, valamelyik közeli ház tűzfaláról hosszú idő óta visszacsattog az ekhó... Már nem is tudom pontosan, mikor indultam el, hogy kerültem fel erre a titokzatos kocsira s Isten a mondhatója, hol lesz egyszer vége ennek a furcsa éjszakai vállalkozásnak!... A kocsis egy helyben, s János — lankadatlanul trappol s azonkívül sehol idegen hang, sehol egy kiáltás, amelyből biztatást vehetne az ember...

...Trapp...trapp...trapp...
Most nyöszörögve fordulni kezd a kerék s ismeretlen, üres téren át liheg tovább a János. A kocsis most már szundikálni kezd a bakon, nem mozdul, nem szól s most már sajtószéri remegés fog el, mert nem tudom, mit akar velem?

Erzem, hogy rossz vége lesz az utnak, hogy a ló feje előtt valami ijesztő rém leelkedik felém... Lehet, hogy csak lázam van és képzelődöm, de azért meg vagyok győződve, hogy a tér tulsó sarkán nyitott késsel liheg reám valaki... Egy idő óta mintha keletnek menne, mert tisztán látom, hogy szemközt, nagyon messze, az ég határtalan karimáján mintha emelkedni kezdené vereslő szemhéját a hajnal...

...Trapp...trapp...
Balról piaci bódék ácsorognak a téren, meghunyászkodott, sunyi alázattal, tovább egy lámpás birkózik a homálylyal. Zörög, vándorol a kocsis s jaj, most váratlanul mintha villámütés benitott volna meg... A szám tágramred a dob-benettől s borzadály rohan meg, mert amott, a lámpás alatt, pontosan úgy, ahogy az előbb összerendeztem a gondolatára... amott a lámpás alatt egy katona vár...

...Vár...
Ugy áll, hogy a felső testével előre-feszül, ugrásra készen, mint a tigris. Balkezét a zubbonya zsebébe dugta el, a másikban rejtve valamit. Sapkájáról rég leszakadt az ellenző s ahogy most arcába tűz a lámpás, gonosz fény csillan meg a szeme ablakában...

Szökött utonálló lehet s tudom róla, hogy rozsdás szuronyt szorongat a félreugrott kezében.

...Trapp...trapp...
All a katona egy helyben. Nem mocsan, csak a szemével kísér. Léleklétkelva fordulok meg az ülés szögletében, hogy szembe nézhessek vele s azalatt elborit a veríték... Döcög, botorkál a kocsis s a katona óvatosan utánunk fordítja a nyakát... A szeme pillanatra se rebben s pillanatra se veszi le rólunk a tekintetét... Ereimben vadul dobol a vér s nem merek egyet sóhajtni, mert — irtoztat! — a leselkedő katona észrevétlenül, mintha megnyúlna fölfelé... Még most se rezzen meg, még most is úgy áll, mint az imént, de ahogy nyulik, a sapkájával már-már egy vonalba ért a lámpás tetejével... S nincs erőm hozzá, hogy felsikítsak... All a katona, áll megkövülten s konokul mered a magányos kocsira. A kocsis megátalkodva a bakon, a János szuszog a kövegeten, előttünk pedig, a látóhatár keleti távolában most egyszerre bíborba borul az égbolt harmada...

...Trapp...trapp...
De ott messze nem a hajnal színe lángol, a hajnal Georgia földjén vagy Teherán körül bujdosha-

tik még... Ott messze, kelet felé tűz van... Rettentő tűz...

Mintha száz kazal gyult volna ki egy láthatatlan kéz jeladására, valahol a tizedik határban. A száz kazal repkedése most felvöröslik a firmamentum ormáig s iszonyu visszfénye itt tükrözik most, végig a kihalt utcában... Sajátszerű remegés dermeszt meg... A kocsis vánszorog, a ló apatikus ütemre hajigálja magát s amott, féloldalt, az elmaradt piactér sarkában, a gazdátlan lámpás alatt mackesul áll a katona s figyel, kitarítván figyel a nyomomba... A hajam ég s karikák táncolnak meggyötört szemem előtt... A katona pedig egyre nyulik ezalatt, alakja már túlnőtt a házakon, rettentő árnyéka részik az üres utcára... Elöl a titokzatos fény, hátul a halott város és a kettő között a leselkedő katona, ahogy előrehajlik, mintha a távoli tűz felé figyelne, földöntúli árnya mintha ráborulna a városra s lovasul, kocisul mintha maga alá temetné esendő, lábtagyult fejemet... Nyöszörögve, félajultan terülök el az ülésben s vacogva lesem, mikor roppan belém a kés, mert a halántékom fölött most már esalhatatlanul érzem a züllött bojnyik bosszútváro lihegését.

Több TOJÁS RÓL jótállunk

Jótállunk arról, hogy a Hen-Pep használata után tyukjai több tojást fognak adni, mint eddig, attól eltekintve, hogy milyen táplálékot adott nekik

A mi jótállásunk—Olvassa el!

Miután harminc napig tyukjait Hen-Pep-el táplálta és rájött arra, hogy a tyukok nem adnak több tojást, mint eddig, bármilyen más táplálékot, vagy szert is adott nekik, küldje vissza a megmaradt táplálékot és mi visszaküldjük pénzét.

NEM kell találgatnia, amikor tyukjait Hen-Pep-el táplálja. Akkor tudni fogja, hogy ősszel és a télen át több tojást kap. HEN-PEP megkezdte a tyukok teljesítő képességét, erősebb izmokat ad, megakadályozza a betegséget és a lusta tyukokat, munkára kényszeríti, még a leghidegebb időben is, amikor a tojásnak magas az ára. Hen-Pep több tojást és nagyobb hasznot biztosít Önnek és ha a

várható haszonra gondol, akkor a kiadás igen kicsiny. Miért használják az összes sikerrel működő farmerok a Hen-Pep táplálékot. Azért, mert ez az egyedüli táplálék, amely minden esetben több tojást biztosít és mert a mi jótállásunk esetleges veszteségtől megvédi, ha nincs teljesen megelégedve és ha nem hozná meg a kívánt eredményt, minden centjét visszaadjuk.

Ne táplálja tyukjait egész télen át hiába

A mostani drága világban, amikor a táplálék ára magas, csakis akkor érdemes a tyukokat jól táplálni, ha megfelelő ellenértéket kap kiadásért. Tyukjai mind cent kiadását megtérítik, ha Hen-

Pep táplálékot ad nekik. Tyukjait a mi táplálékunk utján télen át éppen olyan hasznossá teheti, mint nyáron.

Küldje el rendelését most, soha nem fogja megbánni

Néhány megelégedett vevőnk levele—OLVASSA EL

HEN-PEP 1000 dollárt ér meg.
Még ezer dollárt sem vinnék meg a Hen-Pep táplálékot. Tyukjaim sok tojást adnak és erősebbek.
GEORGE S. KANTOR, North Carolina.
Tojás fagyjában.
Ez az első tél, amikor tyukjaim tojást adnak, holott a hőmérő fagypontra mutatja. Hen-Pep tette.
LENA OLSON, Minnesota.
HEN-PEP bámulatos.
Egy hónapja használok a Hen-Pep-et és elmondhatom, eddig még ilyen eredményt nem mutattam fel. Bámulatos szer ez.
HENRY HUPHER, Ohio.
8 darab helyett 123 tojás.
Eddig naponta nyolc darab tojást kaptam, most 123 darabot. A szert az Önök Hen-Pep-jének köszönhetem. A jövőben is állandó vevőjük lesznek.
EDNA GLEASON, Ohio.

Pénzét visszaadjuk, a mi jótállásunk

Mi teljes jótállást vállalunk azért, hogy Hen-Pep használata után tyukjai több tojást fognak adni, mint eddig, bármilyen táplálékot, vagy szert adott is nekik azelőtt. Kellő próba után, ha nem lenne szerencsével megelégedve, a megmaradt táplálékot küldje vissza címünkre és mi teljes befizetett összeget visszaküldjük Önnek.

Küldje el ezt a jótállási szelvényt MOST

NATIONAL FORMULA CO.
1141 Leland Building
4654 Sheridan Rd., Chicago, Ill.

National Formula Co.
1141 Leland Building
4654 Sheridan Rd., Chicago, Ill.
Tisztelt urak: Mellékelve küldök \$... Az Ön Hen-Pep szerét, amelyért jótállás vállalunk, használni fogom, és ha tyukjaim nem adnak több tojást, mint bármikor azelőtt, a megmaradt szert visszaküldöm és Ön pénzeszt megtéríti.

MINTA CSOMAG ÁRA \$1.00

30 NAPIG TARTÓ AJANLAT
Hogy a nagyközönséggel a Hen-Pep szerét megismeressék, harminc napig háromszor annyit küldünk, mint amennyit a minta csomagban van, csak két dollárért.

KÜLÖN AJANLAT NAGY CSOMAG ÁRA \$2.00

Név _____
Község _____ Állam _____

A
UGY...
esaki
hogy
szere
nap Andrá
rének udva
variassági
tekintettei
legebben é
Es álom
hirtelen, v
férfi s az
— Szere
feleségem
De enne
folytatása
los menyas
az esküvő.
Es álom
éjféltájban
kézitáskává
kocsit, me
hogy örök
ura házabó
A gyermek
a szive. Ha
nyomásos
fölebredni
ra fehér
mollfüggő
sze az Erdé
nan iderag
szeretett er
De hát
ennyire?
rom hónap
si, melyik
hibát?
Olyan r
asszony. H
gette az es
ne, hogy
idejöttek
ritkán, oly
együtt az
resett úgy
hogy csak
otthonában
nyire egye
tartással f
leg érezve
je marad
ságos mod
Az úto
változatos
kanóvere.
ki néhány
hez s akár
Hénap An
toggatta m
olyan ottl
a paranes
Galgóez
szony volt
az ő kedv
a másikba
nyg érezt
ban, anny
eosa volt.
szótt ann
mulat s
venni a
nyó tekin
gokban te
Ó mint
Galgóezin
sérője vol
törődött
genekkel
Tegnap
jelentette
akkor An
összezdör
asszonyin
fő, hogy
vérét.
Es a
asszonyk
vett an
András
jen. De
addág

A FELESÉG

Irtó: Sz. Ruzs Rózsika

UGY jött az egész, mintha csak álom lett volna. Álom, hogy reménytelen, titkos szerellemmel tekintett Hénap Andrásra, aki az unokanővérenek udvarolt s a kötelező udvariassági formák között soha egy tekintettel sem mutatta, hogy melegebben érez iránta.

És álom az is, hogy egyszer csak hirtelen, váratlanul eléje állt a férfi s azt mondta:

— Szeretem, Katinka, legyen a feleségem!

De ennek az utolsó álomnak folytatása is volt. A műtüséfatos menyasszonyi ruha, az oltár, az esküvő.

És álom talán az is, hogy most, éjféltájban, itt áll utrakészen, kis kezításkával a kezében és várja a kocsi, mely után azért küldött, hogy örökre elvigye őt innen, az ura házából.

A gyermekasszonynak elszorul a szíve. Ha álom, kegyetlen lidércnyomásos álom, jó volna belőle fölébredni s ott találni magát újra fehér kis leányszobájában, a mollfüggönyös ágyacskában, messze az Erdős Kárpátok alján, ahonnan ideragadta őt egy kegyetlen, szeretett ember.

De hát hogyan is juthattak ennyire? Végig gondol rövid, három hónapos házasságát és keresi, melyikük követte el az első hibát?

Olyan rövid ideig volt mennyasszony. Hénap András úgy sürgette az esküvőt, mintha attól félne, hogy elveszíthetné őt. Aztán idejötték a fővárosba, ahol olyan ritkán, olyan kevés ideig lehetett együtt az urával. Andrásnak keresett ügyvédi irodája volt, úgy, hogy csak vendékként időzhetett otthonában, Katinka tehát többnyire egyedül volt otthon s a háztartással foglalkozott, ösztönszerűleg érezve, hogy így kevesebb ideje marad töprengeni az ura sajátosságos modora fölött.

Az utolsó hónapban azonban változatosabb lett az életük. Unokanővére, a szép Galgóciné, — a ki néhány héttel utána ment férjhez s akiről azt beszéltek, hogy a Hénap András felesége lesz, — látogatta meg őket s azóta az ura olyan otthonülő ember lett, mint a parancsolat.

Galgóciné kacér, mulató asszony volt s mióta náluk lakott, az ő kedvéért egyik mulatságból a másikba jártak. Katinka szinte úgy érezte magát, mint lánykorában, annyit bálózott és annyi táncos volt. András pedig örömi látott annak, hogy a felesége jól mulat s nem igen akarta észrevenni a fiatal asszony szemrehányó tekintetét, mikor a társaságokban teljesen másokra bízta őt.

Ó mint házigazda, természetesen Galgócinét szórakoztatta, az ő kísérelése volt hosszú sétáikon s nem törődött feleségével, aki vadidegenekkel teljesen hátramaradt.

Tegnap azonban Galgóciné kijelentette, hogy másnap utazik s akkor András — aki, úgy látszott, összezördült valami fölött a szép asszonnyal, — Katinkát kérte föl, hogy tartsa vissza unokanővérét.

És a mindig engedelmes, szelid asszonyka most sem tudja, honnan vett annyi bátorságot, hogy az András kérésére tagadólag feleljen. De odasimult hozzá és odaadólag nézett a szemébe.

— Hadd menjen, — kérte piluló arecal. — Amíg nem volt nálunk, ritkábban voltál itthon, de mégis inkább voltál az enyém, mint most...

És erre rettenetes dolog történt. Az ura ellökte őt magától. Olyan mozdulattal és olyan arckifejezéssel, mint mikor valaki alkalmatlan tehertől igyekszik szabadulni.

— Hát tudod meg, — mondta rekedten, — hogy ha Galgóciné elmegy, én...

Nem fejezhetette be, mert a szép asszony toppant közéjük és András rá sem nézett többé a feleségére.

Azután? Galgócinének megérkezett az ura s ma reggel elutaztak mind a ketten. András pedig emberevő képpel járt, kelt, a feleségével egyetlen szót sem beszélt egész nap, mintha észbe sem juttatott volna, hogy azt a tegnapi jelenetet mégis csak illenék valahogy kimagyarázni.

Hanem astán este... Katinkának könnyek szöknék szemébe, ha rá gondol. Az ura ebédjét, uzsonnáját érintetlenül hagyta, természetesen neki sem volt kedve egyedül enni. De vacsorára pompás turóseszűst készített, amiről tudta, hogy Andrásnak legkedvesebb eledele.

És mi történt? Mikor föltálla, az ura olyan dühösen ugrott fel az asztaltól, mintha nekimenni akarna valakinek.

— Szándékosan akarsz betegé tenni? — kiáltotta indulatosan. — Láthattad egész nap, hogy rosszul érzem magam s most ilyen nehéz, megemészthetetlen ételekre kényszerítesz?

— De hiszen eddig nagyon szeretted! — vetette ellen féltéken az asszony és szája remegésén látszott, hogy mindjárt sirva fakad. — Ugy, most még sirj is rá

adásul, — kiabált mérgesen. — Gyönyörű házassélet, mondhatom. Napról-napra — kiállhatatlanabb vagy! Ha ezt előre tudom...

Katinka reszkető kezekkel esengett és leszedette az asztalt. Mikor pedig a eseléd eltávozott, esendesen, de nagy elhatározással mondta:

— Ha terhedre vagyok, egyetlen szavamba kerül s haza megyek.

— Tessék s inkább ma, mint holnap, — felelte a férfi durván, aztán kalapot vett és elrohant.

Az asszony pedig roskadozó térdekkel sietett szobájába és esomagolni kezdett.

S most itt áll a kocsira várva és lelke majd megszakad a fájdalomtól, mikor utóljára végigtekint barátságos otthonán, amelyet soha többé nem fog viszontlátni.

Kocsizörgést hall s a kocsit a kapu előtt áll meg. Az utolsó pillanatot tehát elérkezett, erősnek kell lenni...

De milyen soká tart, míg a eseléd jelenti, hogy megérkezett és hallga csak... igen, ezek nehéz férfilepések a lépcsőkön fel. Mintha többen volnának s valami súlyos tárgyat eipelének. Most az előszobába lépnek... Katinka kíváncsian megy át az ebédlőbe. Ide tartanak. Az ajtó feltárul... Idegen emberek... és... Mindenható Isten... az ura!

Hénap András odafektették a széles pámlagra s egyik közülük — valószínűleg orvos — bontogatni kezdi mellényét, ingét.

Az asszony utrakészen, kalappal, táskával áll a szoba közepén és olyan mozdulatlan és olyan halvány, mintha teljesen elhagyta volna fiatal testét az élet.

Csend. Akkor az ura fölé hajló férfi kiegyenesedik és hozzálép.

— Nagyságos asszonyom, remélem, hogy a legrosszabb nem fog

bekövetkezni. Kedves férje még él...

A mozdulatlan alak meglevegedik, kalap, köpeny, táskák sarokba röpül s a halvány asszony odarohan ahhoz a még halványabb más emberhez, az urához.

— De hát mi történt? — sir fel most keserűen, — András, édes úram!

A beteg eszméletlen. Az orvos rendelkezik, majd ágyba viteti s csak azután ér rá felelni az asszonynak.

Az ügyvéd urat szerencsétlenesség érte. Egy autó kerekai alá került. Külső sérülése nincs, agyrázkódást szenvedett.

— De megmenti, ugy-e, megmenti őt?!

Olyan szívzsongató kétségbeesés hangzik szavaiból, hogy az orvos meghatottan felel:

— Mindent elkövetek, nagyságos asszonyom, fődolog azonban a gondos ápolás.

— Magam fogom ápolni őt, doktor!

Három hosszú hónapig élet és halál között lebegett Hénap András és ez alatt az idő alatt, akárhányszor nyitotta fel lázas szemét, mindig a felesége sápadt, borzasztó kimerült arcát látta maga fölé hajolni. És azután is, mikor már a biztos gyógyulás útján haladt s teljes öntudatánál volt, soha, egy percre sem távozt mellőle az a kicsi, törékeny asszony.

S a férfi olyan sokszor és úgy elnézte azt a nemrég oly üde, kerekded, most megnyult, fáradt arcoeskát, s beessett, karikás szemeket, mikor néha-néha el-elcsunynyadt az ágya melletti széken.

Ez volt az ő helye ama rettenetes éjszaka óta s az orvos nem egyszer jelentette ki, hogy Hénap András nem ő, hanem a felesége pihenést nem ismerő, gondos ápolása mentette meg.

Végre az a nap is eljött, amikor fölkelhetett s ekkor Katinka, aki a beteg lázas szavaiból sok mipedent megértett, aminek összefüggéséről eddig mit sem tudott, lehajtott fejjel, alázatosan mondta:

— Galgóciék meghívtak, hogy náluk, falun töltsük lábbadozásod idejét. Ha akarod, csomagoljatok és...

A férfi gyöngéden fogta kezébe az elsoványodott asszonykezeket. — Megirtad nekik, hogy beteg voltam?

Az asszony ajkai megremegetek. — Még azon a borzasztó éjszakán sürgönyöztem Galgócinénak, hogy jöjjön...

— És ő?

— Azt válaszolta, nem képes beteg embert nézni, hanem ha meggyógyulsz, szívesen látnak mindkettőnket.

András kedélyesen kacagott fel, aztán magához ölelte a feleségét. — Nem, kicsikém, édes szerelmem, nem! Tudok én jobbat a Galgóciék társaságánál. A nászutunkkal ugyanis adósd vagyok, Olaszországba megyünk.

És megvált az az elégtétele, hogy a felesége fehér arca áttüzesedett s a fényt vesztett szomorú szemekben felvillant a mosoly.

Arról az irtózatoss éjszakáról egyikük sem beszélt többé, de ettől a naptól kezdve Hénap Andrásné a legszeretettebb s a legboldogabb asszonyok egyike.

Repülőgépen a Mount Everestre

(Folytatás a 3-ik oldalról)

hajtsanak a lebegő repülőgépről. Oxigénre feltétlenül szüksége lesz, mert a tartalékoxigén nem tarthat 15—20 percnél tovább. Azonkívül tudományos felszerelések, műszerek is lehetnek a csomagban.

A repülő ernyőre abban az esetben van szükség, ha a kötélhágcsó valami sziklás talajhoz ütődnek és az ütés ereje lesodorná az embert a csuesről. Én magam is kipróbáltam a dolgot és állíthatom, hogy az ernyők nagyszerűen működnek még a legerősebb szélviharban is.

Már most visszatérve az embe-reinkhez, az, aki eljutott a csuesra, oda gyorsan zászlót helyez és esetleg tudományos megállapításokat végez. A legnagyobb bajt az ujjainak megmerevedése fogja okozni. A rettenetes hidegben ugyanis még a legmelegebb keztyű sem használ tulokat. Bann a repülőgépben villamos árammal melegítheti a dermedő tagjait, azonban ezt itt már meg nem teheti.

Ezalatt a gép pilótája fényképfelvételeket veret a csuesről. Erre a célra ma már vannak remek, könnyen kezelhető automatikus

műszerek. Vagy tizenöt-husz perccel a csuesrajutás után az illető készen lehet a visszaindulásra.

Ez a visszaindulás már nagyon körülményes feladat. Ha még mindig tartósan kedvező a szél, akkor a gép pilótája úgy manőverezhet, hogy hozzájuttathassa a végét a kötélletrának és az illető megkísérelheti a visszajutást a repülőgépbe. Ha ez nem megy, akkor használatba jön a repülő ernyő. Nem az, amely a hátához van erősítve, hanem egy nagyobb, amelynek a ledobott csomagban kell benne lennie. Ez az ernyő biztosan eljuttatja valahova szilárd talajra és sürűbb levegőbe.

A repülőgép közben követheti az ernyő irányát és csaknem teljes pontossággal megállapíthatja, hogy hova ereszkedett. Ide azután hozhat neki mindent, amire szüksége van, mindaddig, amíg kedvező időjárás a visszajutását lehetővé nem teszi.

Ezért újból csak azt a véleményemet nyilváníthatom, hogy az expedíciót veszedelmesnek tartom ugyan, azonban egyáltalán nem kivihetetlennek.

A jótékonyosság

Folytatás a 4. oldalról

A kis Pikóné lelkesen mondta: — A jövő héten a boltosok veséjét szedem ki!

A báróné megcsókolta Pikónét a rámutatva szólta a tanácsosnéhoz: — Tanulhatna tőle!

— Engedje meg, méltóságos asszonyom, hogy erre ne válaszoljak. Mindenképp az izlése s érzése szerint él. Belátom, hogy nekem nincs tehetségem a gyűjtéshez, ezért én átengedem másnak a helyemet.

Az asszonyok egyszerre elhallgattak. A báróné kiegyensúlyozott.

— Mit mondott? — kérdezte élesen. — Ha jól értem, maga lemondott a tisztségéről. Jó, kedvesem. Tudomásul vesszük.

— Nagyon köszönöm az addigi fáradozását, kedvesem. Nagyon köszönöm. Gunyosan tette hozzá: — Azt hiszem, sikerülni fog a helyét betölteni.

A tanácsosné meghajította magát. Mikor kiment, utána futott egy barátja. Belekapaszkodott a karjába s megdöbbenve mondta neki: — Mit tettél? Tudod-e, mi az, a báróné hiúságát megsérteni?

— Tudom, — felelte komolyan a tanácsosné. — Nem leszek benne az elit-bálok hölgyrendezésének a név-

szorában. Nem hív meg a báróné a havi zsúrjaira. A főispán nem köszön ezután olyan nagyot.

— De a jótékonyág, kedvesem. Az ember az érzéseinek is eleget akar tenni.

— Ezt én majd elintézem magammal, kedvesem.

Hazament. Amikor belépett az előszobába, a csinosan felöltözött szobaleány fogadta: — A nagyságos asszonyt rég várja egy nő.

— Miféle nő?

Az ura felelt a kérdésre, aki az asszony elé lépett a lakásból. — Valami koldulás lesz.

— A cselédszobába ültettem le, — folytatta a szobaleány. — Nem akarom a lakásba bevezetni. Ki tudja, miféle személy.

— Dehát kérdezze meg tőle! — szólta az asszony, amint a kalapját és a prémjét letette.

A szobaleány néhány pillanat múlva visszatért egy névjegygyel. — Pálos Irén óvónő. Hát ő?

Hirtelen odafordult a szobaleányhoz: — Vezesse be hamar.

Néhány pillanat múlva előtte állt a leány. Szerényen meghajolt s a szemét félénk tisztelettel függesztette az arcára.

— Foglaljon helyet, — szólta hozzá szelíden a tanácsosné s részvétellel vizsgálta a leány szenvedő arcát. — Mit tehetek az érdekében.

— Tudom, hogy a nagyságos asszony választmányi tagja a "Nőket gyámolító egyesület"-nek. Azért eszedem, hogy a kérelmemet támogassa. Ha a báróné ómtótságának kegyes lenne szólni.

A tanácsosné szomorúan nézett végig a leányon, aki mint valami kis ázott veréb huzta össze magát előtte. Szelíden szólta hozzá: — Lelkem, én már nem vagyok az egyesület választmányának tagja. Lemondtam.

A leány felugrott. A szeme nedves lett s csalódottan hebegte: — A nagyságos asszony lemondott? Aztán a könnyei között mondta: — Pedig éppen a nagyságos asszonytól reméltem... Már több hölgy-nél jártam... Barótné ónagysága nem fogadott. Keszelné azt mondta, hogy a báróné ómtótságának nem lehet prejudikálni... Prejudikálni... Így mondta, kérem... Sallayné rámförmedt s mikor ijedtemben sirni kezdtem, ott hagyott az előszobában... Treueréknál éppen szur volt. Selmeciné ónagysága nagyon kedves volt. Iga-

zán nagyon kedves volt. Jó tanácsokat adott, de nem ígért semmit... Többet nem voltak otthon. Szóval, most már csak a nagyságos asszonynál volt reményem... Ha a jövő héten felutazhatnék Pestre, kapnék ott egy kis állást... Ha legalább az utiköltséget megkaphatnám.

A tanácsosné szeme megcsillant. Megfogta a leány kezét s szelíden, gyöngén közelítve hozzá, mondta neki: — Ha megengedné, hogy ezt én odaadjam.

— Ó, nagyságos asszonyom, — felelte a leány s a könnyei közt megcsillant a szeme. — Ezt nem reméltem.

A tanácsosné futva ment a pénzért. Összegyűrt néhány darab papírpénzt s a leány kezébe nyomta. A leány a kezét meg akarta csókolni, de a tanácsosné tiltakozott: — Nem. Ne. Menjen csak Pestre. És kívánom, hogy a terve sikerüljön.

A leány hálásan dadogott valamit. A tanácsosné kikísérte. Az ajtóban a kezét nyújtotta neki s amint betette a leány után az ajtót s a kezét a kilincsen tartotta, valami végtelen jóleső, hő hullámokban feltörő emberi öröm itatta át a lelkét.

Mosolygott s maga elé susogta: — No lám. Most szerezte nekem a jótékonyág az első igaz örömet. Most, mikor tulajdonképpen lemondtam róla.

Tudós kapitány 'Sigray

Folytatás a 2. oldalról

ezredének ezredese gróf Frangepán Gergely, a nagy nemzetség utolsó sarja volt. Mikor az örökösödési háború véget ért, a bajor választó eladta jó pénzért huszárait Hollandiának s a magyar fiuk — tisztelől csaknem ötszáz leány — felkerült az Északi-tenger közelébe.

E huszárezredben szolgált akkor 'Sigray Mihály kapitány uram s ő is hollandi szolgálatba került s ott hamárossan (1748 április 10-én) a huszárok vezénylő ezredese s három nap múlva ugyanazok dandárnoka lett.

'Sigray Mihály története eddig tart. Míképpen forgatta fringáját, mint tette érdemessé magát Hollandiában nyert megkülönböztetett tisztességre, míképpen élt ott, — mindezeket nem tudjuk. Tudjuk hogy 1751 decemberében a hollandusok feloszlatták a magyar fiukból álló szép ezredet s ebből következettük, hogy ezután ő is visszatért hazájába, szerető felesége és két fia körébe, ahol, a milyen minden emóció nélkül letette egyszer a könyvet s az ekeszarvát vette a kezébe, másszor az ekeszarvát, hogy ahelyett a kardot markolja meg, most is épp oly természetes egykedvűséggel akasztotta a fogasra cifra rezes kardját, hogy visszatérjen arra a mezőre, amely nem zöld borostyánt, hanem szép, aranyárga búzát, rozsot meg színes délibábót terem.

De amilyen kérdéskörüli volt hádi élete, éppoly olyan feltűnés nélkül élt békében is holtáig, ami Nagykörösnön — úgy látszik — igen rövid időre hazaérkezte után be is következett.

Es ezt az érdekes életű embert nemcsak az életéért tartjuk emlékezetre méltónak, hanem azért is, mert esoda szíve volt.

Miből lehetne ma megismerni a század, vagy századok előtt anyaföldde porlott sziveket, ha nem írásaikból? A régiék azt írták le, amit a szívük dobogva sugott nekik. Alság távol volt tőlük és sokkal egyszerűbbek, egészségesebbek voltak, hogysem rá tudták volna venni a kezüket, hogy az mást írjon, mint amit a szívük dobog.

Tudós kapitány 'Sigray uram szíve is itt van előttünk. Nyitva áll és még benne lüktet az a meleg, soha ki nem hűlő, soha el nem vesző szeretet.

Itt fekszik két levele. Érdemes megismerni. Így szól az első:

Bruce, 12-ik apr. 1742.

Kedves, édes feleségem! Tegnap vettem nálam kedves és régen óhajtott leveledet, akit az írásról és titulusról megismervén, igaz tsókkal, szinmutatás nélkül megh-

beesültem s az után felnyitván, elolvastam. Hogy jó egészségben vagy, örövendem. Tartson meg Isten az én szerentségre. Istvánkát (a fia) az alkalmatlan himlőből gyógyítsa (ki) Eő Felsege (az Isten t. i.)

Jankó lovásznak a bére egész esztendeigh tiszta 30 forint volt. Fizettem neki még hatodfél forintot, tsináltattam egész köntöst 16 forintot; adtam három pár tsizmát egy-egy talléron; az édesatyád urad övét is, a ki megér most is hat forintot. A sok kár-tételét elhallgatván, hogy Ooppelből jöttünk, elvesztett vagy ellopott harmadfél forint ára dohányomat, a kit Krapitzban vettem volt. Szolgált engem tsak új esztendőig, holott Majusigh kellett volna szolgálni...

Hiszem az Istent, hogy bátor mindennapi szoros vagdalkozásokban legyünk is, de még megtart szerentsétekre.

Számodra tartok hat Dámás hintóba való tisztafekete paripákat, a kik ha Magyarországra küldhetném, többet érnek, mint ezer forintot. Pénzünk is elég

vagyon. Vagyon számodra nálam egy tiszta arany pixis, tsudálatos mesterséggel tsinált, százötven aranyat érő, benne levő annyi arannyal, több szerentsés katonai próbáimmal nyert jószággal és egy Saxóniai kotsival együtt. Mihelyt alkalmatosság leszén, haza küldöm.

Holnapi napon, ha Isten akarandja és élünk, újabb Postára megyünk. Ha szerentsésen lesznek dolgaim, megh fogom írni.

Addig, a mig én élek, mint az után is az isteni félelem legyen Jégföltöb kintse és azután az Istvánka, mert így mind ezen a világon ditséretes, mind az örökké valóságban boldogságos leszsz.

A katonai kenyér mitsodás nehéz, szinte olyan szép és kellemes; még derekom a fegyvert hordozni meg nem unta s ha Isten meghál, holtig Magyar Ország oltalmára s ditséreteire meg sem unja.

Felseges király Mária Theresia Asszonynak szerentsés országlásáért s az én életemért Isten előtt imádkozni megh szünés nélkül képes légy.

A külső gazdaságot tenéked kö-

vetned nem commendálok, de ugyancsak dexteritásodra (kedvedre) bízom. A sok rossz tselédet, mint megh annyi megemesztő molyt magadtól eltávoztasd. Te otthon gazdálkodj annak a szegény gyermeknek. En itt a ti előmeneteletekre, valamint által láthatok, el nem mulatom.

Holnap érkezik be Felseges Lotharing ur Herezegünk, kit rangjához közt fogunk beneváltalni. Köszöntöm atyánkfiait; legközelebb azokat, kik közel valók...

Imé lóra ülünk. Ha ebből a postából szerentsésen meghérkezünk, irok személy szerint te néked s ha módom leszén, effectussal megh mutatom hozzád val affektusomat; addig is, aki ezt írja, kívánja, hogy Isten legyen veletek.

Szolgáltok mig él kapitány 'Sigray Mihály.

Köszöntöm Sámbeiki Török János és Czeglédi sógorokat.

Még egy levele maradt fenn, a melyet Fulneek-ből ugyancsak 1742 junius 8-án írt. Annak a megszólítása még gyengédebb: "Kedves, drága Kintsem, Feleségem!" Ezzel hazaküldi a négy Dámás lovat, melyekről úgy rendelkezik, hogy ha el akarja éppen ajándékozni, úgy egy párat adjon Orzey bárónak, egy párat pedig "az urnak, Podmaniczky urnak". Ugy látszik, a hádi munkálódás közben szépen jutott részül tsákmány, mert a négy ló vonta szerében fegyverek, ágyak, paplanok, pokrócok és egyebek is voltak, amiknek — mint írja — az asszony "jó gondgyát viselje".

A levél vége ez: Maradok szívem, a te szolgád 'Sigray Mihály.

Énnékem egy jó lovaszt küldhetsz, megszoládom heked.

Rövid uton küldök Laskai sógornak is órát, tsak légyen módom benne. De most jöttem a nagy vagdalkozásokból. Reggel ismét el kell commandóba mennünk. Ha Isten szerentsésen megh hoz, irok azokról az dolgokról. Most több levelet senkinek sem irok. A kardom markolatját tsináltassátok megh magyarossan Pesten, mert itt megh nem tudgyák, minthogy elszakadt a markolatja.

Isten hozzátok, édes lelkem.

Igy érzett s így gondolkodott az az atya, aki Istvánka fiából a magyar közeletnek s a magyar kulturának egy kiváló férfit nevelt, kinek egyik nagy ténykedésének századik évfordulóját nemrégiben ünnepelték Nagykörösnön. Ebből az alkalmából fényes emlékkönyv jelent meg, amelyből a fentiekhez az adatokat nagy szeretettel merítők.

PROFESSOR METCHNIKOV

Níres világszerető mint a hosszú élet és jóegészség előmozdítója

Egy több szakértőből álló bizottság felülvizsgálata alatt áll modern intézetünk, melynek célja azon betegségek kutatása, melyekben honfitársaink szenvednek.

Sok évi nehéz tanulmány és munka után, — úgy megismerve a természetet mint a betegségek gyártóját, — hogy sikerrel lehetünk segítségére szenvedésének legyőzésében.

A csodálatos felfedezésnek Testvéreink gyógyítására, kik e bajokban szenvednek, bármennyire elhanyagoltak és komolyak is azok, elismerésnek örvendenek világszerető. A legjelesebb specialistaik állították elő ezen gyógyszereket, melyeknek alkalmazásait a föld minden részéről gyűjtötték össze.

NE LEGYEN ELKEZDVELENDVE!

Mindig van remény kigyógyítására és segítégre, még ha az orvosok fel is adták. Tehát ne késsen.

Vágya ki e hirdetőt, tegyen egy keresztet a kívánt orvosságra, írja alá nevét és címét és küldje be hozzá. Levelezését feltétlenül titoktartással fogjuk kezelni s mindenkor kézzel adunk INGYEN tanácsot eszmára.

A GYÓGYSZEREK NEVE:

- Bármely korban és állapotban.
- Isom- és csuklófájdalmak ellen a test bármely részében.
- Klütések és borbetegségek.
- Ifjúkori ballépések.
- Köhögés, Asthma, Bronchitis és Meghűlés.
- A belék és a gyomor rendbontására.
- Gyenge vesék és vizeleti bajok.
- Ecsema, nyilt sebek és var.
- Gyenge szervezet, vérhány és étvágytalanság.
- Havi rendetlenségek, tisztulások és vérzések.

Mindens levelezés titoktartás mellett történik.

THE ROMAN MEDICINE COMPANY

STATION 3. PHILADELPHIA, PA.

Eközben néhány olyan beteg lett jóvára lett vinni.

Braddock, milyen vesz — azt mond sa utját. W ne hagyják nem enged uton. Itt Craik kellett mar ig. Ekkorra csak nagy ge volt. A idejében es tához a nag vel tul gy lóra üljön. zárt kocsiba doek tábor.

Eppen id a katonáim kellett Fort erőd a M uyanazon bor, de ko bosszu szo dalon a fo dig magas tervük, ho a tábor ki földnyire n eati na nak a kele munak az

Másnap szép rendbe meg tábori tak. Washi rü látvány és beteg v lalta helye hadsegéd.

Egy órái kelt a fol ra's utbar felé, amíg lés fogadt részéről, a Vad esatai jantások — Amitől Wá kezett. Bra megfeszítet ben tarsa. ladtak fölk kaszálta. ő tal eltakar

Itt-ott egy-egy re rozzon egy tonzó, aki Vad félele embereit, céloztak. A ték a hátú tonák egy dett, hogy börcük. W dett, hogy doek embe lekedni. E a katonák szabad ha fiaknak az Amidón e huzódta lehordta rájuk is

Washington majd ide, golyójának s mégse golyó sem resztül fur leölték.

KIS LÁNYOKNAK KIS FIUKNAK

WASHINGTON GYÖRGY élettörténete

(14-ik folytatás.)

Eközben Washington, akinek néhány nap óta fejfájása volt, olyan beteg lett, hogy nem ültetett lovára s időnként kocsin kellett vinni.

Braddock, aki jól tudta, hogy milyen veszélyes volna a halála — azt mondta, hogy ne folytassa utját. Washington kérte, hogy ne hagyják hátra, de Braddock nem engedett s megállította az uton. Itt hagyták egy őrral Doktor Craik gondozása alatt, s itt kellett maradnia két hosszú hétig. Ekkorra tudott már menni, de csak nagy kínnal, mert még gyenge volt. Az volt a vágya, hogy idejében csatlakozhassék a csapatához a nagy ütközet előtt. És mivel túl gyenge volt arra, hogy lóra üljön, őreivel utnak indult zárt kocsiban s megérkezett Braddock táborába július 8-án.

Éppen idejében érkezett, mert a katonáinak másnap indulniok kellett Fort Duquesne ellen. Az erdő a Monongahela folyónak ugyanazon oldalán volt mint a tábor, de köztük egy két mérföld hosszú szoros terült el, a baloldalon a folyóval, a jobbon pedig magas dombokkal. Az volt a tervük, hogy átkelnek a folyón a tábor közelében, vagy öt mérföldnyire menetelnek a folyam nyugati partján s aztán át vágnak a keleti oldalra és előre nyomulnak az erdő felé.

Másnap napkeltekor a katonák szép rendben felsorakoztak és dob meg tábori síp-szó mellett elvonultak. Washingtonnak ez nagyszerű látvány volt. Bár még gyenge és beteg volt, lovagolt, és elfoglalta helyét a táborokban mint hadsegéd.

Egy órára az egész haderő átkelt a folyón az erdő felől északra, s utban voltak a dombon fölfelé, amidőn szilaj és éles tüzelés fogadta őket olyan ellenség részéről, amelyet nem láthattak. Vad csatakiáltások és szilaj kurjantások hangzottak a légben. Amitől Washington félt, bekövetkezett. Braddock minden erejét megfeszítette, hogy csapatait rendben tartsa, de amily gyorsan haladtak fölfelé, olyan gyorsan lekaszálták őket a sziklák és fák által eltakart ellenség.

Itt-ott előbújt előmerészkedett egy-egy rézbőrű, hogy megskalpirozzon egy-egy vöröskabátos katonát, aki elesett az út mentén. Vad félelem fogta el Braddock embereit, akik tüzeltek, de nem céloztak. Az elől levőket megölték a hátul levők. A virginiai katonák egyrésze fák mögé húzódott s ugy harsogtak, mint a rézbőrűek. Washington úgy vélekedett, hogy okos dolog volna Braddock embereinek is ugyanigy cselekedni. De azt gondolta, hogy a katonáknak csak egy módon szabad harcolni s hogy bátor férfiaknak nem szabad úgy elbujni. Amidőn egyrésziük a fák mögé húzódott, Braddock rájuk támadt, lehordta őket és kardja lapjával rájuk is húzott.

Washington egész nap lovagolt majd ide, majd oda, az ellenség golyójának jó célpontul szolgált, s mégse sértette meg egyetlen golyó sem. Négy kis golyó keresztül furta a kabátját. Két lovat lelőtték, s bár a mellette állók

elestek az oldala mellett, Washingtonnak egyetlen sebe sem volt.

A harc tovább dühöngött. A halál végigsepert a vörös kabátos katonák sorain. Az ágyuknál levő katonákat félelem fogta el. Washington leugrott lováról s a saját kezeivel húzta tovább az egyik rézágyut és tüzelt vele az erődre. De evel a tettevel nem tudta katonáit az ágyúhoz visszatéríteni.

Braddock a csataterén volt egész nap s mindent elkövetett, hogy diadalmaskodjék. De legtöbb tisztjét lelőtték a szeme láttára, neki is ötször kellett lovat váltani, mivel az ellenség golyója egyiket a másik után terítette le és mégis megállta a helyét és megpróbálta megakadályozni katonái futását.

Végre egy golyó jobb karján találta és a tüdejébe hatolt. Leesett a lováról és elvitték a csatateréről. A katonák erre azonnal megfélemlédtek és nagyrésziük elszaladt. A rézbőrűek hujjogása még a fülükben csegett.

"Minden elveszett!" kiáltáltak. "Braddock meghalt." Washingtont elküldötték a negyven mérföldnyi távolságban levő táborba s utban volt visszafelé, amidőn meghallotta a szomorú hírt.

De Braddock nem halt meg mindjárt. Visszavitték a táborba s ott két napig feküdt nyugodtan, de nagy kínok közt. Noha-néha megmozdultak ajkai s hallották, hogy így szól: "Ki gondolta volna! Majd tudni fogjuk, hoov legközelebb miképen kell velük cibánnunk."

Meghalt Fort Necessityben július 13-ának estéjén. Ha ugy cselekedett volna, amint Washington tanácsolta, megmenethette volna életét és győzelmet arathatott volna. De büszke ember volt s ha elhatározta, hogy valamit megselelszik, megtette azt minden áron. E hibája folytán elvesztette a hírnevét, amelyet megszerzeni remélt, elvesztette életét és idegen földön került sírba.

Elvesztése nagy nyeresége volt Washingtonnak, mert mindannyian érezték, hogy ő, aki olyan higgadt, olyan komoly, olyan bátor az az ember aki a hadsereg háboruba vezetésére termett.

Azok, akik a csatamezőn látták őt, azt gondolták, hogy megbüvölt életre született, mert bár ott állt, ahol a golyó sűrűn és gyorsan hűlt, nem sérült meg, s nem árult el félelmet. De Washington gyenge volt és pihenésre volt szüksége, s minthogy Braddock halálával nem maradt helye a seregben, visszatért Mount Vernonba, ahol hátralévő napjait leélni vélte.

A csata, melyben mint hadsegéd vett részt, s mely oly szomorúan végződött, "Braddock leveletése" néven ismeretes.

(Folytatjuk.)

The life of GEORGE WASHINGTON

(14. Continuation)

In the mean-time Washington who had had a head-ache for some days, grew so ill that he could not ride on his horse, and had to be borne part of the time in a cart.

Braddock — who well knew what a loss his death would be — said that he should not go on. Washington plead with him, but Braddock was firm, and made him halt on the road. Here he was left with a guard, and in care of Doctor Craik, and here he had to stay for two long weeks. By that time he could move, but not without much pain, for he was still quite weak. It was his wish to join the troops in time for the great blow, and while yet too weak to mount his horse, he set off with his guards in a close cart, and reached Braddock's camp on the eighth of July.

He was just in time, for the troops were to move on Fort Duquesne the next day. The fort was on the same side of the Monongahela as the camp, but twist them lay a pass two miles in length, with the stream on the left and a high range of hills on the right. The plan was to ford the stream near the camp, march on the west bank of the stream for five miles or so, and then cross to the east side and push on to the fort.

By sun-rise the next day the troops turned out in fine style, and marched off to the noise of drum and fife. To Washington this was a grand sight. Though still weak and ill, he rode his horse, and took his place on the staff as aide-de-camp.

At one o'clock the whole force had crossed the ford north of the fort, and were on their way up the bank, when they were met by a fierce and sharp fire from foes they could not see. Wild war-whoops and fierce yells rent the air. What Washington feared, had come to pass. Braddock did his best to keep the troops in line; but as fast as they moved up, they were cut down by foes screened by rocks and trees.

Now and then one of the red-men would dart out of the woods with a wild yell to scalp a red-coat who had been shot down. Wild fear seized Braddock's men, who fired and took no aim. Those in the front rank were killed by those in the rear. Some of the Virginia troops took post back of trees, and fought as the red-men did. Washington thought it would be a good plan for Braddock's men to do the same. But he thought there was but one way for troops to fight, and that brave men ought not to skulk in that way. When some of them took to

the trees, Braddock stormed at them, and called them hard names, and struck them with the flat of his sword.

All day long Washington rode here and there in the midst of the fight. He was in all parts of the field, a fine mark for the guns of the foe, and yet not a shot struck him to do him harm. Four small shots went through his coat. Two of his steeds were shot down; and though those who stood near him fell dead at his side, Washington had not one wound.

The fight raged on. Death swept through the ranks of the red-coats. The men at the guns were seized with fright. Washington sprang from his horse, wheeled a brass field-piece with his own hand, and sent a good shot through the woods. But this act did not bring the men back to their guns.

Braddock was on the field the whole day, and did his best to turn the tide. But most of his head-men had been slain in his sight; five times had he been forced to mount a fresh horse, as one by one was struck down by the foe's shot, and still he kept his ground and tried to check the flight of his men.

At last a shot struck him in the right arm and went into his lungs. He fell from his horse, and was borne from the field. The troops took fright at once, and most of them fled. The yells of the red-men still rang in their ears.

"All is lost!" they cried.

"Braddock is killed!"

Washington had been sent to a camp 40 miles off, and was on his way back when he heard the sad news.

But Braddock did not die at once. He was brought back to camp, and for two days lay in a calm state but full of pain. Now and then his lips would move and he was heard to say, "Who would have thought it! We shall know how to deal with them the next time!"

He died at Fort Necessity on the night of July 13. Had he done as Washington told him he might have saved his own life, and won the day. But he was a proud man, and when he made up his mind to do a thing he would do it at all risks. Through this fault he missed the fame he hoped to win, lost his life, and found a grave in a strange land.

His loss was a great gain to Washington for all felt that he, so calm, so grave, so free from fear, was the right sort of man to lead troops to war. Those who had seen him in the field thought that he bore a charmed life, for though he stood where the shot fell thick and fast he was not hurt, and showed no signs of fear. But Washington was weak, and in need of rest, and as the death of Braddock left him with no place in the force, he went back to Mount Vernon where he thought to spend the rest of his days.

The fight which he took part in as aide-de-camp, and which had so sad an end, goes by the name of Braddock's defeat.

(To be continued.)

Dollár összeget küldök Magyarországra

PÉNZKÜLDÉS BÁRHÓVÁ A VILÁGON.

Ha családját vagy hozzátartozóit akarja kihoztatni az ő hazából, forduljon hozzám kimerítő felvilágosításért.

ÓHAZAI JOGI ÉS KÖZJEGYZŐI ÜGYEK

ponos és szakcsere elintézés.

GARTNER LAJOS

megbízható, régi közjegyzői és pénzküldési irodája

401 EAST 80TH STREET,

NEW YORK, N. Y.

A munka nélkül levők ne keseredjenek el!

Használják fel azt az időt, ami alatt téletlenségre vannak kárhoztatva, okos dologra. Használják fel testük és lelkük javára. Amint a gyárakat tatarozzák a munka megindulásának idejére, igyekezzenek testüket megerősíteni, jó rendbe hozni, s emellett tanuljanak, s akkor a munkátlanul eltöltött idő csak hasznukra válik.

Megindul a munka s nagy kelete lesz az erős, egészséges embereknek mindenütt

Mit kell tennünk, hogy erőnket és egészségünket biztosítsuk. Ne vonjuk meg magunktól a jó táplálékot, ha nem is dolgozunk, ha nem is pedázunk. Adjuk meg a testnek, amit megkíván, ne sajnáljuk azt, hogy megtakarított pénzünkből elmegy néhány dollár. Arra törekedjünk, hogy gyomrunk jól működjék!

Gyomorjavításra nincs jobb

PARTOLA Az orvos cukorka alakban

CUKORKÁNÁL

Ez a hashajtó, étvágyat adó, vértisztító szer fertőtleníti az emésztő szerveinket s ezzel megakadályozza azt, hogy a táplálékkal gyomrunkba kerülő bacillusok kárt tegyenek bennünk.

Utánzataitól óvakodjék mindenki!

A valódi Partola cukorkából egy nagy bádogdobozal 1 dollár 10 centért, hattal egyszerre 5 dollár 50 centért küldünk postafordultával az ország bármely részébe.

Vissza! Nincs vén ember

A szervezet erősítésére a legjobb

PARTOGLORY

A korai gyengülés, vénülés megakadályozója

A vegyi tudomány olyan anyagokból állította össze ezt az erősítő szert, amely anyagokra szüksége van a szervezetnek, hogy a test jó erőben maradjon s vénülés, gyengülés jelei ideje korán ne mutatkozzanak.

**FÉRFIAK ÉS NŐK EGYARÁNT
SIKERREL HASZNÁLIÁK**

a Partogloryt, amelynek erősítő, üdítő hatását elismerik a legmagasabb tekintélyek is. A világ minden részében használják ma már ezt az erősítő szert, gyengék, betegségből lábadozók talpraállítására.

Egy üveggel 1 dollár 25 cent, öttel egyszerre rendelve 5 dollár.

A vesebajosoknak Partoherb vesefü és gyökértea a reménysége

INGYEN DISZ FALI NAPTÁR!

Ha ezt a szelvényt kivágja és rendeléséhez mellékeli, a rendelt orvossal egyidejűleg megkapja a Partos-féle 1921. évi Disz Fali Naptárt.

Név

Cím

Bármilyen Partos-féle gyógyszert rendelünk, küldjük rendelésünket a pénzzel együtt pontos címünkkel erre a címre:

A vesék pontos működése végtelenül fontos. Ez a szerv választja ki a vérből a mérges anyagokat. Ha nem működnének, mérgezés folytán pusztulnánk el. A Partoherb tisztítja a veséket, elősegíti működésüket s így vese és hólyagbántalmakban szenvedők igazi enyhülete. Egy doboz Partoherb, amelyből igen sokszor főzhetünk teát, 1 dollár 10 cent, hattal 5 dollár 50 cent.

PARTOS PATIKA 160 SECOND AVENUE New York, N. Y.